

દૈનિક મુંબઈ સમાચાર

R.N.I. No. GUJ/2013/58486

મુંબઈથી પ્રસિદ્ધ થતું ■ સ્થાપના: ૧ જુલાઈ ૧૮૨૨ ■ પુસ્તક: ૨૦૩ ■ Volume 67 ■ Issue 244 ■ વિક્રમ સંવત ૨૦૨૦
■ આંશિક સુદ - ૧૧ ■ મુંબઈ ■ MUMBAI SAMACHAR ■ www.bombaysamachar.com ■ 14 October 2024, Monday ■ REGD.No. MCS/058/2018-20

સોમવાર, ૧૪ ઓક્ટોબર ૨૦૨૪, કિંમત ₹ ૧૦.૦૦

ધર્મતેજ પૂર્તિ

LIKE & FOLLOW: /Mumbaisamachar4u

ગુજરાતમાં રિન્યુએબલ એનર્જી પ્લાન્ટ્સમાં ₹ ૪૩,૪૫૦ કરોડનું રોકાણ કરાયું

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદ: ગુજરાતમાં રિન્યુએબલ એનર્જી એટલે કે પુનઃપ્રાપ્ય ઊર્જા શેરે થયેલી કામગીરી નોંધનીય છે. રાજ્યને વીજ ઉત્પાદનની કુલ ૫૨.૪૨ ટકા મેગાવોટની સ્થાપિત ક્ષમતા હાંસલ કરી છે, જેમાં ૫૦ ટકાથી વધુ એટલે કે ૨૫.૪૭૨ મેગાવોટ પુનઃપ્રાપ્ય સ્ત્રોતોમાંથી આવે છે. ગુજરાત આ સીમાચિહ્ન સુધી પહોંચનારું પ્રથમ રાજ્ય બન્યું છે. માર્ચ ૨૦૨૨ના આંકડા મુજબ, ગુજરાતની વીજ ઉત્પાદન ક્ષમતા ૪૫,૮૧૨ મેગાવોટ હતી, જેમાં પુનઃપ્રાપ્ય ઊર્જાનો ફાળો ૧૮,૪૩૫ મેગાવોટ હતો. ૨૦૨૪ સુધીમાં આ ક્ષમતામાં

૬,૫૧૨ મેગાવોટનો વધારો થયો છે, જેમાં ૬,૦૩૬ મેગાવોટ પુનઃપ્રાપ્ય સ્ત્રોતોમાંથી આવે છે. પુનઃપ્રાપ્ય ઊર્જાની લાંબા ગાળાની ક્ષમતાનો વિચાર કરીને ગુજરાતે પહેલાંથી જ રિન્યુએબલ એનર્જી પ્લાન્ટ્સમાં રૂ. ૪૩,૪૫૦ કરોડનું રોકાણ કર્યું છે, જે પરંપરાગત વીજ ઉત્પાદનમાં રોકાણ કરવામાં આવેલા રૂ. ૨૮,૮૬૪ કરોડ કરતાં વધુ છે. અત્રે ઉલ્લેખનીય છે કે, ગુજરાત સરકારની ગુજરાત રિન્યુએબલ એનર્જી પોલિસી ૨૦૨૮ સુધી લંબાવવામાં આવી છે, જે વૃદ્ધિને વધારે વેગ આપશે તેવી અપેક્ષા છે. આ પોલિસી નવીન રિન્યુએબલ એનર્જી ઉકેલોનું સમર્થન કરે છે, જેમાં સોલાર રૂફટોપ

ઇન્સ્ટોલેશન, ફ્લોટિંગ સોલાર ફાર્મ્સ અને કેનાલ-ટોપ સોલાર પ્રોજેક્ટ્સનો સમાવેશ થાય છે. ગુજરાત પાસે ૧૬૦૦ કિમી લાંબો દરિયાકિનારો અને પુષ્કળ સૂર્યપ્રકાશ જેવા ભૌગોલિક ફાયદા હોવાના કારણે તે પુનઃપ્રાપ્ય ઊર્જાની મહત્તમ ક્ષમતાનો ઉપયોગ કરી શકે છે. ગુજરાતે પુનઃપ્રાપ્ય ઊર્જાની જરૂરિયાત અને ફાયદાઓને ધ્યાનમાં રાખીને આગામી વર્ષોમાં ૭,૧૩૦ મેગાવોટ રિન્યુએબલ એનર્જી ક્ષમતા ઉમેરવાનો લક્ષ્યાંક રાખ્યો છે. ગુજરાત સૌર, પવન અને હાઇબ્રિડ એનર્જી પ્રોજેક્ટ્સ દ્વારા પર્યાવરણીય ફૂટપ્રિન્ટ ઘટાડીને પુનઃપ્રાપ્ય ઊર્જા ઉત્પાદનમાં વધારો થાય એની ખાતરી કરશે.

કચ્છના અબડાસા, લખપત, નખત્રાણા, ભુજમાં એકથી ત્રણ ઇંચ જેટલો વરસાદ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
ભુજ: ચોમાસું જ્યારે વિદાય લઇ રહ્યું છે ત્યારે ભુજ સહિત કચ્છના સંખ્યાબંધ સ્થળોએ આજે બપોર બાદ વરસાદે તેની ઝમકદાર બેટિંગ બતાવતાં એકથી ત્રણ ઇંચ જેટલો વરસાદ કચ્છના અબડાસા, લખપત, નખત્રાણા, ભુજ અને તેની આસપાસના વિસ્તારોમાં નોંધાયો હતો, રાત્રે પણ કચ્છના કેટલાક ભાગોમાં વરસાદ ચાલું રહ્યો હતો. દિવસભરના અસહ્ય ઊકળાટ બાદ વાતાવરણ પલટાયું હતું અને પ્રથમ હળવા

ટ્રેન ઊંચલાવવાનું વધુ એક નિષ્ફળ કાવતરું

ઉત્તરાખંડના રુરકી-લક્સર રૂટ પર ટ્રેક પરથી ગેસ સિલિન્ડર મળ્યું
ભાંગણેડનો પ્રયાસ?: રુરકીમાં રવિવારે રેલવે ટ્રેક પરથી એક ગેસ સિલિન્ડર મળી આવ્યું હતું. (એજન્સી)

આસામમાં ૪.૨ની તીવ્રતાનો ભૂકંપ

ગુવાહાટી: આસામના ઉત્તર-મધ્ય ભાગમાં રવિવારે સવારે ૪.૨ની તીવ્રતાનો ભૂકંપ આવ્યો હતો. એક સત્તાવાર બુલેટિનમાં આ જાણકારી આપવામાં આવી હતી. નેશનલ સેન્ટર ફોર સિસ્મોલોજીના રિપોર્ટમાં જણાવ્યા અનુસાર ભૂકંપ બ્રહ્મપુત્રના ઉત્તર કાંઠે આવેલા ઉદલગુરી જિલ્લામાં સવારે ૭-૪૭ વાગ્યના સુમારે ૧૫ કિલોમીટરની ઊંડાઇએ નોંધાયો હતો. ભૂકંપનું ચોક્કસ સ્થાન ગુવાહાટીથી લગભગ ૧૦૫ કિ.મી. ઉત્તરમાં અને તેજપુરથી ૪૮ કિ.મી. પશ્ચિમમાં આસામ-અરુણાચલ પ્રદેશ સરહદ નજીક હતું. તેમ જ પડોશના ધરંગ, તામુલપુર, સોનિતપુર, કામરૂપ અને વિશ્વનાથ જિલ્લામાં પણ લોકોએ ભૂકંપના આંચકા અનુભવ્યા હતા. અહેવાલમાં જણાવ્યા મુજબ ભૂકંપ પશ્ચિમ અરુણાચલ પ્રદેશના (જુઓ પાનું ૨) ▶▶

શૂટરો હરિયાણાની જેલમાં બિન્નોઇ ગેંગના સભ્યોના સંપર્કમાં આવ્યા હતા

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
મુંબઈ: મહારાષ્ટ્રના ભૂતપૂર્વ પ્રધાન બાબા સિદ્દીકીની બાંદ્રા વિસ્તારમાં શનિવારે કરાયેલી હત્યામાં સંડોવાયેલા શૂટરો હરિયાણાની જેલમાં લોરેન્સ બિન્નોઇ ગેંગના સભ્યોના સંપર્કમાં આવ્યા હતા અને બાદમાં તેમને બાબા સિદ્દીકીની હત્યા માટે અદાથી ત્રણ લાખ રૂપિયાની સુપારી આપવામાં આવી હતી. હત્યા અગાઉ આરોપીઓ મુંબઈ અને પુણેમાં ભાડાના ઘરમાં રોકાયા હતા અને તેમણે બાબા સિદ્દીકીના ઘર-ઓફિસની રેકો કરી હતી. બાબા સિદ્દીકીની હત્યાના કેસમાં ધરપકડ કરાયેલા આરોપીઓની ઓળખ હરિયાણાના રહેવાસી ગુરમૈલ બલજીત સિંહ અને ઉત્તર પ્રદેશના ધર્મરાજ કાશ્યપ તરીકે થઇ હતી. આ કેસમાં શિવકુમાર ઉર્ફે શિવાનંદ ગૌતમ અને મોહનંદ જીશાન અખતર ફરાર છે. ગૌતમ ત્રણ શૂટરોમાંનો એક હતો, જ્યારે બાબા સિદ્દીકીની હત્યાનો કોન્ટ્રેક્ટ જીશાન અખતરને આપવામાં આવ્યો હતો. શિવકુમાર પુણેમાં ભંગારના વેપારીને ત્યાં કામ કરતો હતો. ફરાર આરોપીઓને પકડવા કાઠમ બ્રાન્ચની પંદર ટીમ તૈયાર કરવામાં આવી છે અને આ ટીમને પુણે, હરિયાણા,

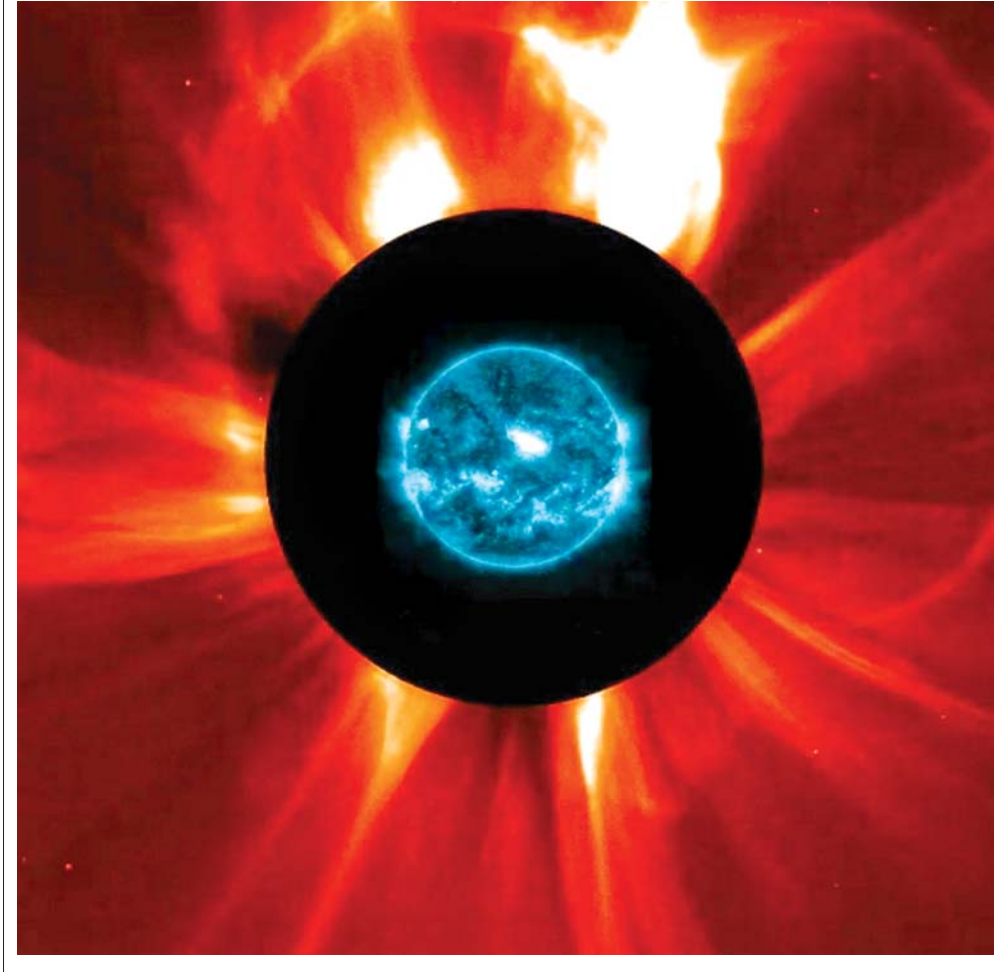
દિલ્હી અને ઉજ્જૈન રવાના કરવામાં આવી હોવાનું અધિકારીએ કહ્યું હતું. કુર્લા વિસ્તારમાં તેઓ ૨ સપ્ટેમ્બરથી ભાડાના ઘરમાં રહેવા લાગ્યા હતા. ઘરનું ભાડું માસિક ૧૪ હજાર રૂપિયા હતું. હત્યા માટે આરોપીઓને અદાથી ત્રણ લાખ રૂપિયા આપવામાં આવ્યા હતા, જે તેમણે આપસમાં વહેંચી દીધા હતા. શૂટરોના ભાગે રૂ. ૫૦-૫૦ હજાર આવ્યા હતા. આરોપીઓને બાદમાં શસ્ત્રો પણ પૂરાં પાડવામાં આવ્યાં હતાં. આરોપીઓને ગુનો માટે વાહનો અને શસ્ત્રો કોણે પૂરાં પાડ્યાં હતાં, પૈસા કોણે આપ્યા હતા, ગુનો આચરવા અગાઉ આરોપીઓને કોણે શસ્ત્રો યદાવવાની તાલીમ આપી હતી, બાબા સિદ્દીકી પર શનિવારે પોતાના બે અંગરક્ષકો સાથે બાંદ્રા પૂર્વમાં નિર્મલનગર ખાતે મીટિંગમાં ગયા હતા. તેઓ રાતે ઘરે આવવા માટે નીકળ્યા ત્યારે ત્રણ અજાણ્યા શખસે બાબા સિદ્દીકી પર પિસ્તોલમાંથી અંધાધૂંધ ગોળીબાર કર્યો હતો. એ સમયે દશેરા નિમિત્તે ફટકડા ફૂટી રહ્યા હતા. ગોળીબાર કર્યા બાદ એક શૂટર ફરાર થઇ ગયો હતો, જ્યારે બાકીના બેને પોલીસે પકડી પાડ્યા હતા. ■

કોલકાતામાં જુનિયર ડોક્ટરોની ભૂખ હડતાળ નવમા દિવસમાં પ્રવેશી

કોલકાતા : આરજી કર હોસ્પિટલના બનાવને પગલે પશ્ચિમ બંગાળના જુનિયર ડોક્ટરો તેમની માગણીના સમર્થનમાં શરૂ કરેલી ભૂખહડતાળ રવિવારે નવમા દિવસમાં પ્રવેશી છે. બીજી બાજુ લોકો રાજ્યના વિવિધ વિસ્તારોમાં આ આંદોલનકારોને ટેકો આપવા 'પ્રતીક ઉપવાસ' કરી રહ્યા હતા. કોલકાતા અને રાજ્યના ઉત્તર ભાગમાં આવેલા સિલગુડીમાં આમરણાંત ઉપવાસ કરી રહેલા ત્રણ જુનિયર ડોક્ટરોની સ્થિતિ વણસી જતા તેમને હોસ્પિટલમાં દાખલ કરવામાં આવ્યા છે. જુનિયર ડોક્ટર્સ કોરમના નેતાએ કહ્યું હતું કે જુનિયર તબીબોની હાલત કથળી ગઈ છે, પરંતુ રાજ્ય વહીવટીતંત્ર ટસનું મસ થતું નથી. દરમિયાન આરજી કર હોસ્પિટલના ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થીનું જૂથ બાર કલાકના પ્રતીક ઉપવાસ માટે હોસ્પિટલ પહોંચ્યું હતું. જોકે અદાલતના હુકમથી સુરક્ષા કરી રહેલા સીઆઈએસએફના જવાનોએ તેમને રોક્યા હતા. ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થી જેમાંના મોટા ભાગના સિનિયર સિટિઝન છે તેમણે કહ્યું હતું કે કંઈ પણ થાય પણ અમે અમારા પ્રતીક ઉપવાસનો કાર્યક્રમ આગળ વધારીશું. માલદા અને મુરશિદાબાદ જિલ્લામાં અનેક લોકોએ 'પ્રતીક ઉપવાસ' કર્યા હતા. આંદોલન કરી રહેલા તબીબોએ લોકોને રવિવારે રસોઈ ન બનાવીને તેમને ટેકો આપવાની અપીલ કરી હતી. ડુર્ગા પૂજા ચાલુ હતી તો પણ અનેક લોકોએ તબીબોના આંદોલનના સ્થળની મુલાકાત લીધી હતી. (એજન્સી) ■

મહિલા ટી-૨૦ વર્લ્ડકપ ઓસ્ટ્રેલિયા સામે ભારતને મળ્યો ૧૫૨ રનનો ટાર્ગેટ

શારજાહ: મહિલા ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપ ૨૦૨૪માં ઓસ્ટ્રેલિયાએ ભારત સામે પ્રથમ બેટિંગ કરતા ૨૦ ઓવરમાં આઠ વિકેટ ગુમાવી ૧૫૨ રન ફટકાર્યા હતા. ભારતને મેચ જીતવા માટે ૧૫૨ રનનો ટાર્ગેટ મળ્યો હતો. ભારત સામે ટી-૨૦ વર્લ્ડકપમાં સેમિફાઇનલમાં પહોંચવા માટે આ મેચ કોઇ પણ ભોગે જીતવી જરૂરી છે. ઓસ્ટ્રેલિયાએ ટોસ જીતીને પ્રથમ બેટિંગ કરવાનો નિર્ણય કર્યો હતો. ભારત યુપ-એમાં ૩ મેચમાં ૨ જીત સાથે બીજા સ્થાને છે. જ્યારે ઓસ્ટ્રેલિયાની ટીમ પ્રથમ સ્થાન પર છે. જો ભારતે સેમિફાઇનલમાં સ્થાન નિશ્ચિત કરવું હોય તો તેને આ મેચ જીતવી પડશે. હાર આગળ જવાની કોઈ પણ આશાને લગભગ ખતમ કરી દેશે. પ્રથમ બેટિંગ કરતા ઓસ્ટ્રેલિયાએ ગ્રેસ હેરિસના ૪૦, તાહલિયા મેકગ્રા ૩૨ અને એલિસ પેરીના ૩૨ રનની ઇનિંગ્સની મદદથી ૨૦ ઓવરમાં આઠ વિકેટ ૧૫૨ રન કર્યા હતા. ભારત તરફથી રેણુકા સિંહ અને દીપ્તિ સર્માએ બે-બે વિકેટ લીધી હતી. જ્યારે શ્રેયંકા, પૂજા અને રાધાને એક-એક સફળતા મળી હતી. મેચની શરૂઆતમાં રેણુકાએ સતત બે બોલમાં બે વિકેટ ઝડપી છે. ઇનિંગ્સની ત્રીજી ઓવરમાં યોથા બોલ પર રેણુકાએ બેથ મૂની (૨) અને પાંચમા બોલ પર જ્યોર્જિયા વેરહૅમ (૦)ને પોતાનો શિકાર બનાવ્યા હતા. ■

સૌર ચુંબકીય તોફાન: સૂર્યના બાહ્ય વાતાવરણમાંથી આવતાં સૌર ચુંબકીય તોફાનની પૃથ્વી પર અસર થતી જોવા મળે છે. તસવીરમાં નજરે પડી રહેલો સફેદ પ્રકાશિત ભાગ સૌર તોફાનને જન્મ આપનાર સૂર્યની જવાળાઓનું સ્થાન દર્શાવે છે. (એજન્સી)

પછાત વર્ગની ભલામણોની મંજૂરી બાદ જ કાશ્મીરમાં પંચાયતની ચૂંટણી થશે

સુરેશ એસ. ડુગ્ગર
જમ્મુ : જમ્મુ અને કાશ્મીરમાં પંચાયત ચૂંટણી બીજા પછાત વર્ગ (ઓબીસી) પંચની અનામત ભલામણોને નવી સરકાર મંજૂરી દેશે ત્યાર બાદ જ યોજાશે. સ્થાનિક શાસનમાં ભવિષ્યને આકાર દેનારા ૬૫ લાખ મતદાતાઓ સાથે પછાત પંચ ભલામણો પર પોતાનો અહેવાલ અંતિમ રૂપ દેવા કમર કરી રહ્યો છે. હાલમાં થયેલી લોકસભા અને વિધાનસભાની ચૂંટણી બાદ રાજ્ય ચૂંટણી પંચ ગ્રામીણ ક્ષેત્રોના વિકાસમાં સ્થાનિક સ્વાયત સંસ્થાની ભૂમિકા સમજીને પંચાયત ચૂંટણી કરવા તત્પર છે. અધિકારીઓના જણાવ્યા અનુસાર ચૂંટણી પ્રક્રિયાને સુગમ બનાવવા માટે આ મહિનાના અંત સુધી મતદારચાટ્ટી ચૂંટણી પંચની વેબસાઈટ પર અપલોડ કરવાની તૈયારી ચાલે છે. મતદાતા ખાસ સારાંશ પ્રક્રિયા દરમિયાન પોતાનો રેકોર્ડ સુધારી શકે છે. અહીં ઉલ્લેખનીય છે કે કેન્દ્રશાસિત પ્રસાશને સેવાનિવૃત્ત ન્યાયાધીશ જનક રાજ કોતવાલની આગેવાનીમાં સેવાનિવૃત્ત અધિકારી રાજ કુમાર ભગત અને એસકેયુએસટી જમ્મુના પૂર્વ ડીન પ્રોફેસર મોહિન્દર સિંહ સાથે ત્રણ સભ્યના ઓબીસી આધેગની રચના કરી છે. આ પંચનું કામ કુલ વસતિમાં ઓબીસીના પ્રતિનિધિત્વનું મૂલ્યાંકન કરવાનું છે અને નગર નિગમો અને અન્ય સ્થાનિક નિગમોમાં આરક્ષણ જોગવાઈઓને લાગુ પાડવાની છે. આ અભૂતપૂર્વ પહેલનો હેતુ જમ્મુ-કાશ્મીરમાં પંચાયત અને સ્થાનિક એકમની ચૂંટણીમાં પહેલી વાર ઓબીસી આરક્ષણ લાગુ પાડવાનો છે. પંચનો (જુઓ પાનું ૨) ▶▶

'સિંદૂર ખેલા': પટણામાં રવિવારે દુર્ગા પૂજાના તહેવારની ઉજવણીમાં અંતે નૃત્ય કરી રહેલી 'સિંદૂર ખેલા'માં ભાગ લેનારી મહિલા. (એજન્સી)

મ.પ્ર.ના છતરપુર નજીક ટ્રેનના કોચમાં આગ, કોઈ જાનહાનિ નહીં

છતરપુર: મધ્ય પ્રદેશના છતરપુર જિલ્લામાં રવિવારે સવારે ગીતા જયંતી એક્સપ્રેસ ટ્રેનના એક કોચમાં આગ લાગી હતી. જો કે આ ઘટનામાં કોઈ જાનહાનિ થઇ નથી અને આગ પર તાત્કાલિક કાબૂ મેળવી લેવામાં આવ્યો હતો. આ માહિતી એક અધિકારીએ આપી હતી. જિલ્લા મુખ્યાલયથી ૨૫ કિલોમીટર દૂર છત્રાનગર પોલીસ સ્ટેશન નજીક સવારે ૭-૩૦ વાગ્યે ટ્રેનના કોચમાં આગ લાગી હતી. સ્ટેશન માસ્ટર આશિષ યાદવે જણાવ્યું કે આ ઘટનાને કારણે ટ્રેન લગભગ એક કલાક મોડી પડી હતી. ટ્રેન છત્રાનગર સ્ટેશન પર બે મિનિટ થોભી હતી. અધિકારીએ જણાવ્યું કે જેવી ટ્રેન આગળ વધી કે રેલવે કર્મચારીઓએ ગીતા જયંતી એક્સપ્રેસ (૧૧૮૪૨)ના ડીફાઇવ કોચમાંથી ધુમાડો નીકળતા જોયો અને ટ્રેનને રોકી દેવામાં આવી. આ ટ્રેન કુરુક્ષેત્ર અને ખજૂરાહો વચ્ચે ચાલે છે. તેમણે જણાવ્યું કે રેલવે કર્મચારીઓએ તુરંત જ અગ્નિશામક સાધનોનો ઉપયોગ કરીને આગને કાબૂમાં લીધી હતી. ■

નવસારીના વાંસદા તાલુકામાં ૧૧૭ ક્રોડનાં રસ્તાઓનાં ખાતમુહૂર્ત

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદઃ નવસારી જિલ્લામાં ભારે વરસાદના કારણે તૂટી ગયેલા અને લાંબા સમયથી બિસ્માર એવાં વાંસદા તાલુકાના ગ્રામીણ વિસ્તારોમાં રસ્તાઓનું લોકસભાના દંડક તેમ જ વલસાડ ડાંગના સાંસદ ધવલભાઈ પટેલના હસ્તે અંદાજે ૧૧૭ કરોડ રૂપિયાના ખર્ચે તમામ રસ્તાઓના નવીનીકરણ માટે ખાતમુહૂર્ત કરવામાં આવ્યું હતું. વલસાડ લોકસભા મતવિસ્તારમાં સમાવિષ્ટ વાંસદા તાલુકાના ઝરી, વાંદરવેલા, વાઘાબારી, રંગપુર, રૂપવેલ, કંડોલપાડા, કાંટસવેલ, મોટી વાલઝર, નાની ભામટી, મોટી ભામટી, ચારણવાડા, મહુવાસ, કેળકચ, સિણધઈ, પાલગભાણ, ભીનાર, જેવા અનેક ગામોના વિકાસ માટે કરાયેલી પહેલથી સ્થાનિકોમાં પણ ઉત્સાહ જોવા મળ્યો હતો. આ પ્રસંગે તાલુકા પંચાયતના પ્રમુખ દિપ્તિબેન પટેલ, તાલુકા ભાજપ પ્રમુખ મુકેશભાઈ પટેલ, વસુધારા ડેરીના ચેરમેન ગમનભાઈ પટેલ તેમ જ જિલ્લા પંચાયત સભ્યો, તાલુકા પંચાયત સભ્યો, વિવિધ ગામોના સરપંચો, આગેવાનો, મોટીસંખ્યામાં ગામજનો ઉપસ્થિત રહ્યાં હતા.

ગુજરાતમાં નવરાત્રિ દરમિયાન અકસ્માતના સરેરાશ ૫૦૦ કેસ નોંધાયા

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદઃ રાજ્યમાં નવરાત્રિ મહોત્સવની પુર્ણાહુતિ થઈ, નવરાત્રિ દરમિયાન બેલેચાઓ મોટી રાત સુધી ગરબે રમ્યા હતા, જો કે આ દરમિયાન અકસ્માતોનું પ્રમાણ વધ્યું હતું. નવરાત્રિ દરમિયાન દરરોજ સરેરાશ ૫૦૦ કેસ નોંધાયા હતા, આ સાથે જ ૬ દિવસમાં અકસ્માતના કેસોમાં ૧૮ ટકાનો વધારો થયો હતો. ૬ દિવસમાં રાજ્યમાં અકસ્માતની ૪૪૮૮ ઘટના નોંધાઈ હતી. અમદાવાદમાં ૯ દિવસ દરમિયાન અકસ્માતના ૯૩ કેસ નોંધાયા હતા અને નવરાત્રિ દરમિયાન હૃદયની સમસ્યાના ૨૩૬૨ કેસ નોંધાયા હતા. અત્રે ઉલ્લેખનીય છે કે, ટ્રાફિકના નિયમોનું પાલન ન કરનારા સામે અમદાવાદમાં કડક કાર્યવાહી કરવામાં આવી રહી છે. જેના પરિણામ સ્વરૂપે શહેરમાં છેલ્લા ૭ મહિનામાં અકસ્માતથી થતા મોતનો આંકડો ૨૫ ટકા સુધી ઘટ્યો છે. શહેરમાં પોલીસ ટ્રાફિક, હેલમેટ અને અન્ય નિયમોનું પાલન ન કરનારા સામે પણ કડક કાર્યવાહી કરી રહી છે. ઓવર સ્પીડિંગ કરનારા પાસેથી રૂપિયા ૧૦ કરોડનો દંડ વસૂલવામાં આવ્યો છે. અમદાવાદમાં ટ્રાફિકના નિયમોનું ઉલ્લંઘન કરનારા પાસેથી છેલ્લા ૮ મહિનામાં રૂપિયા ૩૮.૭૪ કરોડ દંડની રકમ વસૂલવામાં આવી છે. ગત વર્ષની સરખામણીએ ચાલુ વર્ષે દંડની રકમમાં જંગી વધારો નોંધાયો છે.

સિદ્ધીકીની હત્યા મામલે સાબિર કાબલીવાલાનો ગંભીર આક્ષેપ ‘ભાજપ ગુંડાઓ પેદા કરી રહી છે’

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદઃ મુંબઈમાં એનસીપી નેતા બાબા સિદ્ધીકીની શનિવાર રાત્રે હત્યા કરવામાં આવી હતી, આ ઘટનાના પડવા સમગ્ર દેશમાં પડ્યા છે, સિદ્ધીકીની હત્યા મામલે અસહુદ્દિન ઓવૈસીની પાર્ટી ‘ઓલ ઇન્ડિયા મજલિસ-એ-ઇતેહાદુલ મુસ્લિમીન’ (એઆઈએમઆઈએમ) ગુજરાતના પ્રમુખ સાબિર કાબલીવાલાએ જણાવ્યું હતું કે, દેશમાં કાયદો વ્યવસ્થા જાળવવામાં સરકાર નિષ્ફળ ગઈ છે. બાબા સિદ્ધીકીની હત્યા મામલે સાબિર કાબલીવાલાએ દુ:ખ વ્યક્ત કરતા કહ્યું હતું કે, એક બાદ એક મુસ્લિમ નેતાઓની હત્યા કરવામાં

ભુજમાં ૬૬ ટીમના સર્વેલન્સમાં મલેરિયા તાપના ૩૮ અને એક ડેન્ગ્યૂ ફિવરનો કેસ મળ્યો

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) ભુજઃ હાલ ચાલી રહેલા ઋતુ સંધિકાળમાં મચ્છરજન્ય બીમારીઓએ વ્યાપ વધાર્યો છે ત્યારે ભુજ શહેરમાં આવેલી મલેરિયા સર્વેલન્સની ૬૬ જેટલી ટુકડીઓએ ઘેર-ઘેર જઈને સર્વેલન્સ કરી આરંભી હતી. આ સર્વેલન્સમાં અંદાજે ૧૧૫૦ જેટલી વ્યક્તિઓની તપાસ દરમિયાન મલેરિયાના ૩૮ શંકાસ્પદ કેસ જણાતાં તેમના લોહીના નમૂના લેવાયા હતા, એક કેસ ડેન્ગ્યૂનો જણાયો હતો. મલેરિયા સર્વેલન્સની ટુકડીઓ દ્વારા દર્દીઓને દવા અપાઈ હતી. અતિભારે વરસાદ અને હાલ પ્રવર્તી રહેલી મિશ્ર ઋતુને કારણે મચ્છરજન્ય બીમારીમાં આવેલા સર્વેલન્સમાં મચ્છરજન્ય બીમારીઓએ વ્યાપ વધાર્યો છે ત્યારે ભુજ શહેરમાં આવેલી મલેરિયા સર્વેલન્સની ૬૬ જેટલી ટુકડીઓએ ઘેર-ઘેર જઈને સર્વેલન્સ કરી આરંભી હતી. આ સર્વેલન્સમાં અંદાજે ૧૧૫૦ જેટલી વ્યક્તિઓની તપાસ દરમિયાન મલેરિયાના ૩૮ શંકાસ્પદ કેસ જણાતાં તેમના લોહીના નમૂના લેવાયા હતા, એક કેસ ડેન્ગ્યૂનો જણાયો હતો. મલેરિયા સર્વેલન્સની ટુકડીઓ દ્વારા દર્દીઓને દવા અપાઈ હતી. અતિભારે વરસાદ અને હાલ પ્રવર્તી રહેલી મિશ્ર ઋતુને કારણે મચ્છરજન્ય બીમારીમાં આવેલા

ગુજરાતમાં સ્થાનિક સ્વરાજ્યની ચૂંટણી જાન્યુ.ના પ્રથમ પખવાડિયામાં યોજાવાની શક્યતા

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદઃ ગુજરાતમાં રાજકીય પક્ષોથી માંડીને મતદારો દ્વારા સ્થાનિક સ્વરાજ્યની ચૂંટણીની આતુરતાથી રાહ જોવાઈ રહી છે. સ્થાનિક સ્વરાજ્યની ચૂંટણી અંગે મળતી માહિતી મુજબ દિવાળી પછી જાન્યુઆરીના પ્રથમ પખવાડિયામાં આ ચૂંટણી યોજાઈ શકે છે. બીજી તરફ મહારાષ્ટ્રની ચૂંટણીની સાથે વાવ વિધાનસભા બેઠકની ચૂંટણી પણ થઈ શકે છે. વાવનાં ધારાસભ્ય પરેથી ગેનીબેન ઠાકોરના રાજીનામાથી આ બેઠક પર ચૂંટણી યોજાશે, જ્યારે સ્થાનિક સ્વરાજ્યની ચૂંટણી અંગે ડિસેમ્બર મહિનામાં વિધિવત્ રીતે જાહેરાત થઈ શકે છે. ગુજરાતમાં સ્થાનિક સ્વરાજ્યની ચૂંટણી અંગે મળતા

અહેવાલો મુજબ દિવાળી પછી જાન્યુઆરી મહિનામાં સ્થાનિક સ્વરાજ્યની ચૂંટણી યોજાઈ શકે છે. જાન્યુઆરીના પ્રથમ પખવાડિયામાં મતદાન થઈ શકે છે. જો કે, આ અંગેની વિવિધતા જાહેરાત ડિસેમ્બર મહિનામાં કરવામાં આવશે, જ્યારે બીજી તરફ પાલી પેટેલી વાવ વિધાનસભા બેઠક પર પણ જાહેરી ચૂંટણી થશે. સુત્રો પાસેથી મળતી માહિતી મુજબ, મહારાષ્ટ્ર રાજ્યની વિધાનસભાની ચૂંટણી સાથે વાવ બેઠક પર પણ ચૂંટણી યોજાઈ શકે છે. જો કે, અત્યાર સુધી આ અંગે કોઈ સત્તાવાર જાહેરાત કરવામાં આવી નથી. વાવના ધારાસભ્ય પરેથી સાંસદ ગેનીબેન ઠાકોરના રાજીનામાથી આ બેઠક પાલી છે, જેના પર હવે ચૂંટણી યોજાશે.

મહેસાણાના કડીમાંથી ૧.૨૪ કરોડનો ૪૩,૧૦૯ ભાડુઆત નોંધણી અંગે ગુજરાત પોલીસની ખાસ ડ્રાઈવ શરૂ: ૨૭ ઓક્ટો. સુધી અભિયાન ચાલશે

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદઃ તહેવારોની સિઝનમાં લેભાગુ વેપારીઓ સક્રિય બન્યા છે, લોકોના આરોગ્ય સાથે ચેડાં કરતા આવા તત્ત્વોને ઝડપી પાડવા ફૂડ વિભાગ અને પોલીસ પણ કટિબદ્ધ બની છે, મહેસાણા ફૂડ વિભાગ અને એલસીબીની ટીમે શનિવાર મોટી રાત્રે બાતમીના આધારે કડી જીઆઈડીસીમાં આવેલા પાંચ ગોડાઉનમાં દરોડા પાડ્યા હતા. આ દરોડા દરમિયાન એફએસએલની ટીમ પણ તપાસમાં હાજર રહી હતી, પ્રાથમિક ટ્રાફિકને પામ ઓફલ, ફોરેન ફેટ મિશ્ર કરીને ધી બનાવવામાં આવતું હતું. જો કે ફૂડ વિભાગ અને એલસીબીની ટીમે શંકાસ્પદ ધીના નમૂના લઈને વધુ પરીક્ષણ અર્થે

લેબોરેટરીમાં મોકલ્યા હતા, એફએસએલનો રિપોર્ટ આવ્યા બાદ જાળી શકાય કે આ ધીમાં અન્ય કયા પદાર્થો ભેળસેળ કરવામાં આવતા હતા. દરોડા દરમિયાન શંકાસ્પદ ડુબલકેટ ધી બનાવતી ફેક્ટરીનો માલિક ફરાર થઈ ગયો હતો. મહેસાણા ફૂડ વિભાગ અને એલસીબીની ટીમે, સ્થળ પરથી ૨૪,૨૯૭ કિલો લુઝીથી, ૪૯૭૯ કિલો લુઝી પામોલિન, ૮૦૩૬ કિલો રિક્ષાઇન મુખોલિન અને ૫૭૯૮ કિલો ફોરેન ફેટનો જથ્થો સિઝ કર્યો હતો. ૪૩,૧૦૯ કિલો કુલ શંકાસ્પદ ધીનો જથ્થો કે જેની કિંમત રૂપિયા ૧.૨૪,૮૭,૮૬૫નો જથ્થો ઝડપીને ફૂડ વિભાગ અને પોલીસે આરોપીને પકડવા માટે યકો ગતિમાન કર્યા છે.

રાજ્યમાં છેલ્લા ૨૪ કલાકમાં ૯૩ તાલુકામાં વરસાદ, ઉકાઈ ડેમનાં ૧૦ દરવાજા ખોલાયા

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદઃ ગુજરાતના કેટલાક વિસ્તારોમાં મેઘરાજા તેમની હાજરી જણાવતા હોય તેમ મહેર કરી રહ્યા છે. રાજ્યમાં છેલ્લા ૨૪ કલાકમાં ૯૩ તાલુકામાં વરસાદ નોંધાયો હતો. જૂનાગઢ, અમરેલી, નવસારી, પંચમહાલ, દાહોદ, તાપી સહિતનાં જિલ્લાઓમાં વરસાદ ખાબક્યો હતો, જ્યારે ઉકાઈ ડેમનાં પાણીની આવક થતાં ૧૦ દરવાજા ખોલવામાં આવ્યા હતા. ઉપરાંત, જેતપુરનો ભાદર ૧ ડેમ ઓવરફ્લો થતાં પાણી છોડાયું હતું. રાજ્યમાં છેલ્લા ૨૪ કલાકમાં ૯૩ તાલુકામાં ખાબક્યો હતો. જૂનાગઢમાં માળિયા હાટીનામાં સવા ત્રણ ઇંચ જેટલો વરસાદ નોંધાયો હતો જ્યારે જેતપુર, જામજોધપુરમાં અઢી ઇંચ વરસાદ વરસ્યો છે. અમરેલીની વાત કરીએ તો કુકાવાવાવ-વડિયામાં ૨-૨ ઇંચ, નવસારીનાં ગણદેવી, અમીરગઢમાં પણ ૨-૨ ઇંચ, તાપીનાં કુકરમુંડા, જૂનાગઢનાં માંગરોળમાં દોઢ ઇંચ અને અન્ય જગ્યાઓમાં અડધાથી ૧ ઇંચ સુધીનો વરસાદ નોંધાયો હતો. પંચમહાલ જિલ્લાનાં કાંદુ, ગજાપુરમાં પણ વરસાદ

વડોદરામાં ૮૫ હજાર વીજબિલ બાકીદારો પર તવાઈ: નાણાં વસૂલવા માટે વ્યાપક ઝુંબેશ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદઃ વડોદરામાં મધ્ય ગુજરાત વીજ કંપની લિ.ના ૮૫ હજાર જેટલા વીજ ગ્રાહકો દ્વારા વીજબિલ ભરપાલ કરવાનું બાકી છે, જેની અંદાજિત રકમ રૂ. ૨૪૦ કરોડ જેટલી થાય છે. એમજીવીસીએલ અંતર્ગત આવતા પાંચ સર્કલ પૈકી ગોધરા સર્કલ વીજબિલના નાણાં બાકી છે, જેની બિલ બાકી બોલે છે. આગામી સમયમાં વીજબિલના નાણાંની વસૂલી તેજ બનાવવા માટે કંપની દ્વારા વિશેષ અભિયાન શરૂ કરવામાં આવશે તેવું વીજ કંપનીના સુત્રોએ જણાવ્યું હતું. વડોદરામાં મધ્ય ગુજરાત વીજ કંપની લી.ની મુખ્ય કચેરી દ્વારા વહીવટી સુગતલા ખાતર વડોદરા શહેર, વડોદરા ગ્રામ્ય, આણંદ, નડીયાદ અને ગોધરા સર્કલમાં તેની વહીવટી કરવામાં

વડોદરામાં રોડનાં કામો પાછા ઠેલાતાં ધારાસભ્ય યોગેશ પટેલની સરકારમાં રજૂઆત

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદઃ વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદી આ મહિનાના અંતમાં વડોદરાની મુલાકાતે આવવાના છે, જેને પગલે શહેરમાં વ્યાપક સ્વચ્છતા અભિયાન સહિત અનેક કામો ચાલી રહ્યા છે. વડોદરા પાલિકામાં કરોડો રૂપિયાના રોડના કામો મૂકવામાં આવ્યા છે. જે જોજાયેલી સંકલનની બેઠકમાં સભ્યો દ્વારા મનમાની કરીને વિરોધ કરવામાં આવતા વડોદરાના ભાજપના સિનિયર ધારાસભ્ય યોગેશ પટેલે સરકારમાં રજૂઆત કરી હોવાનું જાણવા મળી રહ્યું હતું. સૂત્રોના જણાવ્યા અનુસાર, સરકારે જરૂરિયાત મુજબના રોડના કામો કરવા આદેશ આપ્યા છે, અને જરૂર પડે સરકારમાંથી તેનો ખર્ચ આપવાની બાંધકામી પણ આપવામાં આવી છે. તાજેતરમાં વડોદરામાં સંકલન અને સ્થાયી સમિતી સમક્ષ રૂ. ૧૦૦ કરોડથી વધુના રોડના કામો મૂકવામાં આવ્યા હતા. જે મામલે ચાર સભ્યો દ્વારા પ્રયંચ વિરોધ કરવામાં આવતા તે કામોને મુલતવી રાખવામાં આવ્યા છે. બીજી તરફ દેશના વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદી વડોદરાની મુલાકાતે આવવાના હોવાથી રોડ રસ્તાના કામોને અગ્રિમતા આપવામાં આવે તેવો મત અગ્રણી ધારાસભ્ય યોગેશ પટેલે રજૂ કર્યો હતો. કોર્પોરેટરો દ્વારા વધુ અભ્યાસ કરવાનું બહાનું આગળ ધરીને વિરોધ કરવામાં આવતા રોડના કામોને મુલતવી રાખવામાં આવ્યા છે, જે અંગે ધારાસભ્ય યોગેશ પટેલ દ્વારા રાજ્ય સરકારના અગ્ર સચિવને જાણ કરવામાં આવી હતી. તેમના થકી મામલો સરકાર સુધી પહોંચાડવામાં આવ્યો હતો. જુજ સભ્યોની આડોડના શહેરના વિકાસમાં બાધાકારના બને તે માટે જાગૃત બાધાકારના યોગેશ પટેલ મેદાને આવ્યા હતા.

ફિલ્મી વાર્તાને ટક્કર આપતી ભુજના ખારી ગામની ઘટના

બે મહિના અગાઉ પુત્રીના અંતિમ સંસ્કાર કર્યા તે જ પુત્રી પિતા સામે હાજર થઈ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) ભુજઃ તાજેતરમાં ભુજ તાલુકાના આદીરપટ્ટીના ખારી નામના ગામમાં ફિલ્મી વાર્તા જેવી બનેલી ઘટના હાલ ચર્ચાના સ્થાને છે. ભુજ તાલુકાના નાડાપા ગામે રહેનારા સાકરા કરમણ કેરાસિયાએ ખાવડા પોલીસમાં આપેલી અરજી પ્રમાણે ગત તા. ૨૭-૯ના તેમની મૃત પુત્રી તેણીના પ્રેમી સાથે તેમને મોટી રાત્રીના ઘરે મળવા આવી હતી અને કહ્યું કે, હું જીવું છું મેં આપઘાત કર્યો નથી. પણ અનિલ જો ભાગી ગઈ હતી. મારાથી ભૂલ થઈ છે મને માફ કરી દ્યો. પિતાએ કહ્યું કે, અમે તારા બદલે જેની અંતિમક્રિયા કરી તે કોણ હતું ? તે સવાલ સાંભળી રામીએ મને ખબર નથી તેવો ઉડાઉ જવાબ આપતા પિતાએ પોલીસ સ્ટેશને જવાનું કહેતા રામી તેના પ્રેમી સાથે ભાગી ગઈ હતી. પોલીસમાં અરજી બાદ તપાસ કરતાં બંનેને રાઉન્ડઅપ કરાયા હોવાનું જાણવા મળ્યું છે. ફિલ્મી ઘટનાને ટક્કર આપે એવી આ ઘટનાની વિગત એવી છે કે, સાકરાભાઈની દીકરી રામીબેનના લગ્ન ૨૦૧૩-૧૪માં થયા હતા. પતિ સાથે મનમેળ ન આવતા ગત મે મહિનામાં કોર્ટ મારફતે છૂટાછેડા થયા હતા. તેના થોડા દિવસો બાદ જુન મહિનામાં અંધારી તેરસના બીજા લગ્ન ખારી ગામના કાના ડેબા ચાડ સાથે થયા હતા. રામીને ખારી ગામમાં રહેતા અનિલ ગોપાલ ગાગલ નામના પરણિત યુવક સાથે પ્રેમ સંબંધ હતો, પરંતુ તે પરણિત હોવાથી પિતાએ લગ્નની ના પાડી હતી. લગ્નના એક મહિના બાદ પાંચમી જુલાઈના સાકરાભાઈને ફોન આવ્યો કે, રામીએ સળગીને આપઘાત કરી લીધો છે. પરિવારજનો પહોંચ્યા ત્યારે માત્ર હાડકાં મળ્યાં હતાં. રામીના ચંપલ, મોબાઈલ અને અમુક અવશેષ બહાર જોવા મળતાં

વડોદરામાં નશામાં ઘૂત નબીરાએ કારથી બેને ઉડાવ્યા, લોકોએ પકડીને પોલીસને સોંપ્યો

અમદાવાદઃ વડોદરા શહેરના સુરસાગર નજીક નશામાં ઘૂત નબીરાએ દશેરાની મોટી રાતે પોતાની કાર પુરપાટ હંકારીને બાઈક પર જઈ રહેલા બે મિત્રને અડફેટે લીધા હતા. આ મામલે રાવપુરા પોલીસે ગુનો દાખલ કરીને આગળની કાર્યદેસરની કાર્યવાહી હાથ ધરી હતી. આ અંગે મળતી વિગતો મુજબ, દશેરાની મોટી રાતે સુરસાગર મ્યુઝિક કોલેજ નજીક એક કારચાલકે નશાની હાલતમાં અકસ્માત સર્જ્યો હતો જેમાં દાંડિયા બજાર ચાર રસ્તાથી લહેરીપુરા જવાના રસ્તે સુરસાગર કોલેજ નજીક બાઈક પર આગળ જઈ રહેલા બે યુવકને નશામાં ઘૂત

વડોદરા પોલીસે કર્ણાટકથી અપહત સગીરાને મુક્ત કરાવી આરોપીને પણ દબોચ્યો

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદઃ કર્ણાટકના બેલગાવી અથવા પોલીસમથક વિસ્તારમાં રહેતી અપહત સગીરાને વડોદરાની ગોત્રી પોલીસ દ્વારા મુક્ત કરાવવામાં આવી હતી. તેની સાથે-સાથે આ ગુનાના આરોપીને પણ દબોચી લેવામાં આવ્યો હતો. બંને વડોદરામાં છુપાયા હોવાની ખાતરી મળતા કર્ણાટક પોલીસે વડોદરા આવી હતી, જ્યાં વડોદરા સાથે મળીને સંયુક્ત ઓપરેશનમાં સગીરાને મુક્ત કરાવવાની સાથે આરોપીને ઝડપી લેવામાં આવ્યો હતો. બાદમાં ગોત્રી પોલીસ દ્વારા અપહત સગીરા અને આરોપીનો કબજો કર્ણાટક પોલીસને સોંપવામાં આવ્યો હતો. આ અંગે મળતી માહિતી મુજબ, કર્ણાટકના બેલગાવી અથવા પોલીસમથકમાં સગીરાના અહરપરણનો ગુનો તાજેતરમાં નોંધાયો હતો, જે ગુનાની તપાસમાં સગીરા અને અપહરણકારનો પત્તો વડોદરામાં લાગતા મથક પોલીસે ગુજરાત આવી હતી. તપાસનું પગલું ગોત્રી પોલીસ મથક વિસ્તારમાં મળતા સંયુક્ત કામગીરી કરવામાં આવી હતી. દરમિયાન ટેકનિકલ અને લુમન સોર્સના આધારે ગણતરીના સમયમાં જ અપહત સગીરા અને અપહરણકારની શોધી કાઢવામાં સફળતા મળી હતી. આ મામલે વડોદરાના ગોત્રી વિસ્તારમાં આવેલા ગોકુલ નગરમાં ભાડાના મકાનમાં રહેતા આરોપી રાહુલ વિલાશ બંડગાર (ઉ. ૨૨) (રહે. શિરૂર, અતની, બેલગાંવ, કર્ણાટક) ની અટકાયત કરવામાં આવી હતી.

ધ્યાન

આપણામાં પ્રેમના અંકુર ફૂટે તેની ને પ્રેમ પ્રગટે તેની નિશાની શી ?

મંગળ

શૂન્યની સમગ્રતા

હેમંત વાળા
feedback@bombay
samachar.com

માનસ મંથન
મોરારિભાવુ
feedback@
bombaysamachar.com

કહેવાય છે કે 'નેતિ નેતિ' કરતાં કરતાં તે પરમ તરફ - પૂર્ણ તરફ પ્રયાણ કરી શકાય છે. દરેક બાબતનો છંદ ઉડાડતા ઉડાડતા અંતે જે બાકી રહે તે જ શાસ્ત્રવત છે, સંપૂર્ણ છે, સમગ્ર છે. શૂન્ય તરફનું પ્રત્યેક કદમ તે સમગ્ર તરફ લઈ જાય છે. આ જ છે શૂન્યની સમગ્રતા. તે પરમને પામવા માટેનો - પરમને સમજવા માટેનો બીજો માર્ગ પણ છે. આ માર્ગ સમાવિષ્ટતાનો છે. અહીં 'આ પણ તે છે અને તે પણ તે જ છે', એમ ધારણા કરી બધી જ બાબતોનો સમાવેશ કરતા જવાનું હોય છે. અને એ રીતે જે પ્રાપ્ત થાય તે તે સમગ્ર - તે જ તે પરમ. તેથી એમ કહી શકાય કે શૂન્ય જ અનંત છે.

શૂન્ય બાકી રહે. આ એક મજાની ઘટના કહેવાય. આમ થાય તો શૂન્ય સમગ્રતાને પ્રાપ્ત કરી ચૂક્યું છે એમ કહેવાય. પહેલું ડગલું માંડતા પહેલા શૂન્ય-શૂન્યની સ્થિતિ હોય છે. શૂન્યતા એ ગણિતમાં - ગણતરીમાં ઉદ્ભવતી ઘટના છે અને સાથે સાથે આધ્યાત્મના વિશ્વમાં આકાર લેતી ઘટના પણ. શૂન્યતા એ એક એવી ઘટના છે કે જે પોતાનાથી સાવ જ વિપરીત ગણાતી અનંતતા સુધી પહોંચાડી દે છે.

જ્યાં સ્થૂળ બાબત સંપૂર્ણ ક્ષીણ થઈ બિન હયાતીમાં આવી જાય, જ્યાં અંતઃકરણના દરેક પાસા લય પામે અને અસ્તિત્વ હીન બની જાય, ત્યાં શૂન્યતાની પરાકાષ્ટા છે એમ કહેવાય. આવી સ્થિતિમાં બધી જ બાબતો તેની સાંદર્ભિક યથાર્થતા ગુમાવી દેશે. અધ્યાત્મના ક્ષેત્રમાં આને જ સમગ્રતા સભરની સ્થિતિ કહેવાય. આ કંઈ નાની ઘટના નથી. કદાચ પૂર્ણતા કે અનંતતા કે સમગ્રતા તરફનો પ્રવાસ શૂન્યતાથી જ શરૂ થાય છે, શૂન્યતા વડે જ આગળ વધે છે અને શૂન્યતામાં લઈ પામી અંતિમ મુકામ - અંતિમ સ્થિતિ પ્રાપ્ત કરે છે.

ભક્તિમાં સમર્પણ ભાવથી શૂન્યતા પામવાની હોય છે. યોગમાં વૈજ્ઞાનિક ઢબે શૂન્યતા સિદ્ધ કરવાની હોય છે. જ્ઞાનમાં શૂન્યતા અને અનંતતા વચ્ચેનું સમીકરણ સમજવાનું હોય છે. કર્મમાં સંલગ્ન થયા બાદ પણ શૂન્યતાનો ભાવ ધારણ કરવાનો હોય છે. સ્થાપિત પ્રત્યેક માર્ગમાં શૂન્ય સાથે સંબંધ બાંધવો જરૂરી છે. શૂન્યની સમજ થકી અનંતની સમજ સ્થાપિત થવાની સંભાવના વધતી હોય છે.

શૂન્ય એ સૃષ્ટિની એક કળાત્મક રજૂઆત છે. શૂન્ય એ એક એવી ઘટના છે કે જે અનંતતા તરફ લઈ જાય છે. શૂન્ય થકી મોટામાં મોટી બાબતની રજૂઆત સરળ બની જાય છે. શૂન્ય એ ઉકેલ લાવવા માટેની ઘટના નથી. એ સ્વયં પરિણામ સ્વરૂપ છે. શૂન્ય એ સાધન નથી, પણ કારણ છે. શૂન્ય એ એક આંકડો નથી પણ અંકગણિતની ઘણી ઘટનાઓનો આત્મ્યા છે. શૂન્ય અમૂર્ત વિચારધારાનું પ્રતીક ભૂવા સાથે તે જટિલ તથા મુશ્કેલ પ્રશ્નોના નિરાકરણ માટે ઉપયોગમાં લઈ શકાય તેવી સંરચના છે. શૂન્ય આપણને જે આપી શકે છે તે બીજો કોઈ પણ અંક આપી શકતો નથી. શૂન્ય મહાન છે. શૂન્ય આધાર છે. શૂન્ય સત્ય છે. શૂન્યમાં પ્રવેશ કરવો એટલે મુક્તિના દ્વાર ખોલી દેવા. શૂન્યને પામવું એટલે અહંકારનો સંપૂર્ણતામાં ત્યાગ કરવો. શૂન્યનો સ્વીકાર એટલે વ્યવહારના બધા જ સમીકરણથી કમશ: મુક્ત થવું. શૂન્યની અભિવ્યક્તિ એટલે અધ્યાત્મનું સંપૂર્ણતામાં આલેખન. શૂન્યની સ્વીકૃતિ એટલે કર્તાપણામાંથી સંપૂર્ણ અને શાસ્ત્રવત મુક્તતા.

શૂન્યની પ્રતીતિ એટલે અસ્તિત્વની સાચા અર્થમાં અનુભૂતિ. શૂન્યની યથાર્થ સમજ એટલે અનંત ઈશ્વરની કૃપાની શરૂઆત.

જેમના હૃદયમાં પ્રેમ પ્રગટ થઈ જાય છે એ પ્રેમનું પહેલું લક્ષણ દર્શાવતા શાંડિલ્યએ જે શબ્દનો પ્રયોગ કર્યો છે એ છે 'સમ્માન'. પ્રેમનું પહેલું લક્ષણ છે સમ્માન. મારી સમજ પ્રમાણે એના બે અર્થ છે. એક, પરમાત્મા પ્રત્યે સમ્માનભાવ જાગવા માટે. પરમતત્ત્વ પ્રત્યે અધિકારિક આદર જાગવા માટે ત્યારે સમજવું કે મારામાં પ્રેમનાં અંકુર ફૂટ્યાં છે; પરંતુ એટલો જ અર્થ કરીને અટકી જવું મને યોગ્ય નથી લાગ્યું. ત્યાં પરમાત્મા પ્રત્યે સમ્માનની વાત નથી, કેવળ 'સમ્માન' શબ્દ છે. તો, 'સમ્માન' શબ્દનો એક અર્થ મને એવો પણ કરવા દો કે સમગ્ર સંસાર પ્રત્યે જ્યારે સમ્માન પ્રગટ થવા લાગે ત્યારે સમજવું કે પ્રેમનાં અંકુર ફૂટ્યાં છે.

પ્રેમનાં અંકુર ફૂટ્યાં પછી આખું જગત સારું લાગવા માંડશે. પછી તમે કોઈની ઉપેક્ષા નહીં કરી શકો કે કોઈની નિંદા નહીં કરી શકો. માણસ પાસે પ્રેમ કરવાનો સમય નથી અને બીજાની નિંદા કરવાનો સમય એને કેમ મળે છે, એ હું સમજી નથી શકતો ! આ બહુ મોટું આશ્ચર્ય છે કે આપણે બીજાનો દ્વેષ કરવાનો સમય કાઢીએ છીએ અને પ્રેમ કરવાનો સમય નહીં ! સમગ્ર સંસાર સમ્માન પામે અને ફૂલ પણ સમ્માન પામે; કોઈ ગાળો દે તો પણ આપણા માટે એ સમ્માનિત હોય અને કોઈ પ્રશંસા

ન જાણે રૈના કોઈ આપણને ગાળો દે તો એમ જ સમજવું કે એ એમની કોઈ ખાનદાનીનો પરિચય દઈ રહ્યા છે. એ ખુદનો પરિચય આપે છે. સૂત્ર પહેલું, બધાં પ્રત્યે સમ્માન. કોઈ આપણને ગાળો દે તો એમ જ સમજવું કે એ એમની કોઈ ખાનદાનીનો પરિચય દઈ રહ્યા છે. એ ખુદનો પરિચય આપે છે. સૂત્ર પહેલું, બધાં પ્રત્યે સમ્માન. કોઈ આપણને ગાળો દે તો એમ જ સમજવું કે એ એમની કોઈ ખાનદાનીનો પરિચય દઈ રહ્યા છે. એ ખુદનો પરિચય આપે છે. સૂત્ર પહેલું, બધાં પ્રત્યે સમ્માન.

અલૌકિક દર્શન

ભાણદેવ
bhandev@bombay
samachar.com

(ગતાંકથી ચાલુ) આ ત્રણેયથી પર એવી એક ચોથી અવસ્થા છે, જેને 'સમાધિ અવસ્થા' અથવા 'તુરીયાવસ્થા' કહી શકાય. સમાધિવસ્થા અને નિદ્રાવસ્થા બહારથી સરખી લાગે છે, પરંતુ એમાં છ તફાવત છે. લોનાવાલાની એક સંસ્થાની લેબોરેટરીમાં સમાધિવસ્થાનું માપન કરવાના યંત્રો છે. એ Brain-Waves માપીને નક્કી કરે છે કે આ સમાધિ છે કે નિદ્રા છે? એમ તો 'એનેસ્થેસિયા' આપો તો માણસ બેભાન થઈ જાય, પણ એ કંઈ સમાધિ નથી. સમાધિ અને નિદ્રામાં છ તફાવત છે. જુઓ...નિદ્રાવસ્થામાં તમોગુણનું આવરણ છે, સમાધિવસ્થા ત્રિગુણાતીત એટલે ત્રણેય ગુણોથી બહાર નીકળી જાય છે અથવા તો સત્ત્વગુણ સમાધિ હોય છે. બીજો તફાવત એ છે કે સમાધિવસ્થામાં બાહ્ય રીતે બેભાન લાગીએ છીએ, પણ આંતરિક જાગૃતિ પૂર્ણ હોય છે. નિદ્રામાં બાહ્ય અને આંતરિક બંને સંસ્થાની બેભાન અવસ્થા છે. સમાધિમાં બાહ્ય જગત સાથે સંપર્ક નથી, પરંતુ આંતરિક કોઈ ચેતના સંપૂર્ણપણે જાગૃત હોય છે. લોનાવાલામાં અમે પ્રયોગ કરતાં કે કોઈ સાધુબાબા સમાધિમાંથી બહાર આવે તો અમે પૂછીએ કે આપને શું થતું હતું? જો એ કહે કે મને ખબર નથી તો એ મોટી સમાધિ. એ તો નિદ્રા કે બેભાનાવસ્થા થઈ. બાહ્ય રીતે બેભાન પણ આંતરિક રીતે સંપૂર્ણ જાગૃતિ એ સમાધિવસ્થા છે. આ એની ત્રીજી ભિન્નતા છે. ચોથી ભિન્નતા છે કે નિદ્રામાંથી બહાર આવવાથી માનવની ચેતનાનું રૂપાંતર થતું નથી. જે હતા તે જ રહીએ છીએ. સમાધિમાંથી બહાર આવે તો માનવ ચેતનાનું રૂપાંતર થતું જોઈએ, તો જ સમાધિ સાચી. જે હતા એને એ જ રહીએ તો એ સમાધિ સાચી સમાધિ નથી. સમાધિમાં આલ્ફા-પેટાઈ એક્ટિવિટી થાય છે. નિદ્રામાં ડેટા-પેટાઈ

કરે એ પણ. હું સમજું છું કે આ બોલી જવું બહુ આસાન છે, પરંતુ જેમણે સાધના કરવી છે, જેમણે સાવધાનીમાં જીવવું છે એ ભગવાનને પહેલાં કહી દે કે, મારી કસોટી કરજે; અને એ કસોટીમાંથી પાર ઊતરું ત્યારે મારા માથે હાથ રાખીને કહેવું કે, 'બરયા, બરાબર છે.' પ્રત્યેક તત્ત્વ પ્રત્યે સમ્માન જાગે. કોઈ ગાળો દેશે તો એના પ્રત્યે સમ્માન નહીં થાય, દ્વેષ પ્રગટ થશે. આ બધી અસમંજસતા હોય ત્યારે સમજવું કે આપણામાં પ્રેમનું લક્ષણ દેખાતું નથી, એવું શાંડિલ્યનું માનવું છે. હું તમને એક વાત પૂછું, તમારું નામ તમે રાખ્યું છે ? આપણું નામ આપણે રાખ્યું નથી, આપણે ખુદ આપણું નામ બોલતા પણ નથી, તો એવા સમ્માન જો કોઈ ગાળો દે તો નારાજ થવાની શી જરૂર છે ?

કુછ તો લોગ કહેંગે, લોગો કા કામ હૈ કહના છોડો બેકર કી વાતે કહીં વિટ ન જાણે રૈના કોઈ આપણને ગાળો દે તો એમ જ સમજવું કે એ એમની કોઈ ખાનદાનીનો પરિચય દઈ રહ્યા છે. એ ખુદનો પરિચય આપે છે. સૂત્ર પહેલું, બધાં પ્રત્યે સમ્માન.

અમારા નરસિંહ મહેતાએ ગુજરાતીમાં ગાણું અને ગાંધીબાપુ એ પોતાની પ્રાર્થનામાં સૌને રોજ ગવાડાવીને વિશ્વ પ્રસિદ્ધ કરી દીધું- વૈષ્ણવજન તો તેને રે કહીએ જે પીડ પરાઈ જાણે રે, પરદુઃખે ઉપકાર કરે તો ચે મન અભિમાન ન આણે રે. સકળ લોકમાં સહુને વંદે નિંદા ન કરે કેની રે, વાય-કાછ-મન નિશ્ચલ રાખે, ધન્ય ધન્ય જનની તેની રે. મારા ગોસ્વામીજી કહે છે, 'સીયારામય સ્વ જગ જાનિ !' સાહિત્યિક ભાષામાં કહું તો, આખું જગત પરમાત્માની કવિતા છે. આ ભગવાનનું કાવ્ય છે. એને સમ્માન ભરી આંખે વાંચવું કોઈએ. તો, પ્રત્યેક માણસ પ્રત્યે આપણા હૃદયમાં જ્યારે સમ્માન પ્રગટ થાય ત્યારે સમજવું કે એ પ્રેમનું પહેલું લક્ષણ છે. યુરોપના દેશોમાં અનેક ધર્મો પાળતી પ્રજા જોવા મળે છે પરંતુ ત્યાંના બહુમતી લોકોનો ધર્મ જુઓ તો મોટે ભાગે ખ્રિસ્તી ધર્મ જ જોવા મળે. અને ખ્રિસ્તી ધર્મની ઉપાસનાનું કેન્દ્રસ્થાન એટલે યર્થ. મારાં બાઈ-બહેનો, આ વાત યુરોપના કોઈ શહેરની છે. એક ગામમાં એક નાનો છોકરો રહે. દૈવ યોગે એવું બનેલું કે તે નાની ઉંમરમાં જ અનાથ થઈ ગયો હતો. આ કિશોરના મા-બાપ એ નાનો હતો ત્યારે જ મૃત્યુ પામ્યા હતાં. આસપાસના લોકો તેનું યોગ્ય ધ્યાન રાખતાં અને તેમ જ મતેમ એ કિશોરનું ગુજરાન ચાલતું. આ શહેરના યર્થમાં પણ દર રવિવારે પ્રાર્થના થતી હતી. આ રવિવારે આખું યર્થ શ્રદ્ધાળુ લોકોથી ભરાયેલું. કોઈ ચેર ખાલી નહીં. બન્યું એવું કે તે દિવસની પ્રાર્થના સભામાં પેલો અનાથ છોકરો પણ આવ્યો. પરંતુ ક્યાંય જગ્યા નહીં. એ છોકરાને કોઈ પોતાની પાસે બેસવા પણ ન દે. એટલે એ છોકરો જ્યાં પાદ રી પ્રવચન કરતા હશે ત્યાં આગળના ભાગમાં ની ચે

બેસી ગયો. લોકો આ બધું જુએ છે પણ કોઈ કશું બોલતું નથી, કે નથી કોઈ તેને બેસવાની જગ્યા કરી આપે છે ! એટલામાં એક મોટી ઉમરનો માણસ, જે તો પહેલેથી જ પોતાની ખુરશી ઉપર બેઠેલો. એમાંથી એ માણસ ઊભો થયો અને પોતાની ખુરશી છોડી અને પેલો છોકરો નીચે બેઠો' તો એની બાજુમાં બેસી ગયો. આશ્ચર્યમાં પડી ગયેલા એ છોકરાએ પૂછ્યું, 'દાદાજી ! તમે અહીંયા કેમ બેસી ગયા?' 'કહે, બેટા ! તને કંઈની આપવા માટે...' બાપ ! કોઈને કંઈની આપવી એ પણ પ્રભુની પૂજા છે. આ લાઓત્સુ વિશે હું બોલું છું, તો એક ભાઈએ મને પૂછેલું કે, તમને લાઓત્સુમાંથી સૌથી વધુ શું ગમે ? 'લાઓત્સુ કહે છે, મારી પાસે ત્રણ ખજાના છે.' ત્રણ ખજાનાના તમે પહેરેદાર બનો અને એની સુરક્ષા કરો. બીજું કંઈ ન કરો તો કોઈ નહીં. મને આ બહુ ગમતાં સૂત્રો છે. બાપ, ત્રણ ખજાના. કેવળ લાઓત્સુ પાસે છે એમ નહીં, આપણા બધા પાસે છે. પહેલો ખજાનો, પ્રેમ. જિસસ ક્રીસ્ટ એમ કહેતાં, પ્રાર્થના પછી એને પરમાત્મા તો એના પછી, પહેલાં પ્રેમ. અને વાત બિલકુલ પ્રેક્ટિકલ લાગે. આપણામાં પ્રેમ ન હોય તો આપણી પ્રાર્થનામાં પ્રાણ હોય ? પ્રેમ આદિ વસ્તુ છે. આપણામાં પ્રેમ હોય અને પછી બોલશું તો એ બધી પ્રાર્થના થઈ જશે. અને એ પ્રાર્થના થશે એટલે પરમાત્મા આપણો દરવાજો ખટખટાવતો આવશે. પ્રેમ જ પરમાત્મા છે. અમારા રામરાજ્યનું સૂત્ર છે - કુછ સ્વ નર કરહિ પરસ્પર પ્રીતિ । રામ હિ કેવલ પ્રેમુ પિતારા પરમાત્માને કેવલ પ્રેમ પ્રિય છે અને પરમાત્મા એટલે આખું જગત. 'સવમ ચલુ હ્દમ્ બ્રહ્મ' એને પ્રેમ કરો. શાંડિલ્યએ બીજા શબ્દનો પ્રયોગ કર્યો છે, 'બહુમાન'. હવે સમ્માન લખ્યું છે, તો બહુમાન લખવાની શું જરૂર હતી ? અને ઋષિમુનિ અકારણ કોઈ શબ્દનો પ્રયોગ નથી કરતા. જગતને કોઈને સમ્માનનો ભાવ જાગે, પરંતુ જગતની વ્યાખ્યા સાંભળીને, જગતના જુદા-જુદા બદલાતા રંગો જોઈને પણ જગદીશની યાદ આવવા લાગે ત્યારે શાંડિલ્ય એને બહુમાન કહે છે. છેલ્લું એક સૂત્ર કહીને હું તમારા પ્રશ્નનો ઉત્તર પૂરો કરું. શાંડિલ્યમાં છેલ્લું સૂત્ર એવું આવે છે કે, જેમના પ્રત્યે આપણો પ્રેમ હોય એમને પ્રતિકૂળ એવું આપણું એક પણ વચન કે એક પણ કર્મ ન હોવું જોઈએ. એમના માટે પ્રતિકૂળ એવી આપણી એક પણ ક્રિયા ન હોવી જોઈએ. - સંકલન : જયદેવ માંકડ ■

બેસી ગયો. લોકો આ બધું જુએ છે પણ કોઈ કશું બોલતું નથી, કે નથી કોઈ તેને બેસવાની જગ્યા કરી આપે છે ! એટલામાં એક મોટી ઉમરનો માણસ, જે તો પહેલેથી જ પોતાની ખુરશી ઉપર બેઠેલો. એમાંથી એ માણસ ઊભો થયો અને પોતાની ખુરશી છોડી અને પેલો છોકરો નીચે બેઠો' તો એની બાજુમાં બેસી ગયો. આશ્ચર્યમાં પડી ગયેલા એ છોકરાએ પૂછ્યું, 'દાદાજી ! તમે અહીંયા કેમ બેસી ગયા?' 'કહે, બેટા ! તને કંઈની આપવા માટે...' બાપ ! કોઈને કંઈની આપવી એ પણ પ્રભુની પૂજા છે. આ લાઓત્સુ વિશે હું બોલું છું, તો એક ભાઈએ મને પૂછેલું કે, તમને લાઓત્સુમાંથી સૌથી વધુ શું ગમે ? 'લાઓત્સુ કહે છે, મારી પાસે ત્રણ ખજાના છે.' ત્રણ ખજાનાના તમે પહેરેદાર બનો અને એની સુરક્ષા કરો. બીજું કંઈ ન કરો તો કોઈ નહીં. મને આ બહુ ગમતાં સૂત્રો છે. બાપ, ત્રણ ખજાના. કેવળ લાઓત્સુ પાસે છે એમ નહીં, આપણા બધા પાસે છે. પહેલો ખજાનો, પ્રેમ. જિસસ ક્રીસ્ટ એમ કહેતાં, પ્રાર્થના પછી એને પરમાત્મા તો એના પછી, પહેલાં પ્રેમ. અને વાત બિલકુલ પ્રેક્ટિકલ લાગે. આપણામાં પ્રેમ ન હોય તો આપણી પ્રાર્થનામાં પ્રાણ હોય ? પ્રેમ આદિ વસ્તુ છે. આપણામાં પ્રેમ હોય અને પછી બોલશું તો એ બધી પ્રાર્થના થઈ જશે. અને એ પ્રાર્થના થશે એટલે પરમાત્મા આપણો દરવાજો ખટખટાવતો આવશે. પ્રેમ જ પરમાત્મા છે. અમારા રામરાજ્યનું સૂત્ર છે - કુછ સ્વ નર કરહિ પરસ્પર પ્રીતિ । રામ હિ કેવલ પ્રેમુ પિતારા પરમાત્માને કેવલ પ્રેમ પ્રિય છે અને પરમાત્મા એટલે આખું જગત. 'સવમ ચલુ હ્દમ્ બ્રહ્મ' એને પ્રેમ કરો. શાંડિલ્યએ બીજા શબ્દનો પ્રયોગ કર્યો છે, 'બહુમાન'. હવે સમ્માન લખ્યું છે, તો બહુમાન લખવાની શું જરૂર હતી ? અને ઋષિમુનિ અકારણ કોઈ શબ્દનો પ્રયોગ નથી કરતા. જગતને કોઈને સમ્માનનો ભાવ જાગે, પરંતુ જગતની વ્યાખ્યા સાંભળીને, જગતના જુદા-જુદા બદલાતા રંગો જોઈને પણ જગદીશની યાદ આવવા લાગે ત્યારે શાંડિલ્ય એને બહુમાન કહે છે. છેલ્લું એક સૂત્ર કહીને હું તમારા પ્રશ્નનો ઉત્તર પૂરો કરું. શાંડિલ્યમાં છેલ્લું સૂત્ર એવું આવે છે કે, જેમના પ્રત્યે આપણો પ્રેમ હોય એમને પ્રતિકૂળ એવું આપણું એક પણ વચન કે એક પણ કર્મ ન હોવું જોઈએ. એમના માટે પ્રતિકૂળ એવી આપણી એક પણ ક્રિયા ન હોવી જોઈએ. - સંકલન : જયદેવ માંકડ ■

બાહ્ય રીતે બેભાન પણ આંતરિક રીતે સંપૂર્ણ જાગૃતિ એ સમાધિ અવસ્થા તારી અંદર છે.' ભાગવત'માં પણ કહ્યું છે કે ભગવાનનું નિવાસસ્થાન ક્યાં? તો કહે માનવના હૃદયમાં. કારણ કે ત્યાં પોડશકલ પુરુષ બેઠો છે. માનવની બધી જ વૃત્તિ કે પ્રવૃત્તિના આઠ કેન્દ્રો છે. આપણે જે બધું કરીએ છીએ તે આઠમાંથી એક અથવા બે અથવા સૌ મેળવવા માટે. આનંદ, પ્રેમ, શાંતિ, જ્ઞાન, શક્તિ, અમરતત્ત્વ, સ્વાતંત્ર્ય અને સૌંદર્ય-આ આઠની આપણી શોધ છે. એવું કોઈ કેન્દ્ર નથી, જેમાં આઠેઆઠ સમાઈ જાય? આ આઠેય કેન્દ્રનું પણ એક કેન્દ્ર છે, જે પોડશકલ પુરુષ થઈ છે. એક દર્યાંત જુઓ. દશ વર્ષની કન્યાએ શક કરી કે મા, મારે નાણુંદ જોઈએ છે. તો મા કહે કે નાણુંદ સ્વતંત્ર રીતે ન મળે. તારા લગ્ન થાય અને તારે વર હોય તો નાણુંદ મળે. તો દાકરી કહે કે 'મા, મારે લગ્ન કરવા નથી. મારે વર ન જોઈએ, પણ મારે નાણુંદ તો જોઈએ જ! એટલું જ નહીં, મારે દિયર જોઈએ, દેરાણી જોઈએ, જેડ જોઈએ, જેડાણી જોઈએ, સાસુ જોઈએ, સસરા જોઈએ... પણ મારે લગ્ન કરવા નથી.' હકીકતે એમાંનું એકેય ન મળે. વર મળે તો બધું મળે. એમ આ આઠેઆઠ કેન્દ્રો વર તો મળે અને એ વર એટલે પોડશકલ પુરુષ.

બાહ્ય રીતે બેભાન પણ આંતરિક રીતે સંપૂર્ણ જાગૃતિ એ સમાધિ અવસ્થા

રાભિયા નામના સૂફી સંત થઈ ગયા. એક સાંજે પાંચ સજ્જનો એમને મળવા આવ્યા. રાભિયા કાંઈક ધૂળમાં શોધતા હતા. સજ્જનોએ પૂછ્યું કે, 'રાભિયા! ક્યા ઢુંદ રહી હો?' રાભિયા કહે: 'મેરી સૂઈ ખો ગઈ હૈ...' બધા એને મઠક કરવા માંડ્યા. ધૂળ ફંફોસવા માંડ્યા. પછી કંટાળી પૂછ્યું: 'તુમહારી સૂઈ ક્યાં ખો ગઈ હૈ?' રાભિયા કહે: 'મેરી સૂઈ તો કુટિયા કે ભીતર ખો ગઈ હૈ...' સજ્જનો કહે: 'પાગલ હો? ચીજ વહીં ઢુંદની ચાહિયે જહાં વો ખો ગઈ હૈ... કુટિયા કે ભીતર સૂઈ ખો ગઈ હૈ ઔર તુમ ઢુંદ રહી હો બાહર?' રાભિયાએ કહ્યું: 'મેં ભી વહીં કહ રહી હું. ચીજ વહીં ઢુંદો જહાં ખો ગઈ હૈ...' તમારો પોડશકલ પુરુષ તમારી અંદર ખોવાયો છે. એને તમે બહાર શોધશો તો કેમ મેળ પડશે? વગડામાં કોઈ માણસ શિયાળામાં એકલો ઊભો હોય અને ખૂબ ઠંડો પવન વાતો હોય... એની પાસે ગરમ વસ્ત્રો ન હોય... એને એમ થાય કે અગ્નિ મળે તો કેમ થાય. દૂર ઓળે બહાર જોયો અને એ દોઝો. ભડબડ મોટી જવાળા હતી. બાજુમાં એમ મોટા કદનો અરીસો. એમાં પણ અગ્નિનું પ્રતિબિંબ પડે. બે અગ્નિ છે તો ક્યા અગ્નિ પાસે બેસવું? એક બિંબ અગ્નિ એટલે કે મૂળ અગ્નિ અને બીજો દર્પણમાં પ્રતિબિંબ થયેલો આભાસી અગ્નિ. અરીસાની અગ્નિ પાસે બેસે તો એની ઠંડી ન ઊડે. મૂળ અગ્નિ પાસે જાય તો જ એની ઠંડી ઊડે. એ મૂળ અગ્નિ તે પોડશકલ પુરુષ મળે અને બીજું કશું ન મળે તો પણ બધું જ મળે છે. આ રીતે આ છ પ્રશ્નો સમાપ્ત થાય છે. બધા ઋષિઓ મહર્ષિ પિપ્પલાદને કહે છે: 'તમે અમારા ખરા પિતા છો. તમે અમને અવિદ્યામાંથી પાર ઉતાર્યા.' ઉપનિષદના અંતિમ મંત્રમાં કહે છે: 'ઠંઠ નમ: પરમઋષિયો નમ: પરમ: ઋષિયઃ.' 'પરમઋષિને નમસ્કાર, પરમઋષિને નમસ્કાર. હરિ ઠંઠ.' (કમશ:)

શિંતન

હેમુ ભીખુ

feedback@bombay
samachar.com

વિવાદે વિષાદે પ્રમાદે પ્રવાસે

ભવાની અચકમની આ કડી છે. મા જગદબાની સ્તુતિ પ્રત્યેક સમયે થઈ શકે તેનું આ સૂચન છે. વિવાદ એટલે પોતાની જાતને સાચી સાબિત કરવા માટેનો શાબ્દિક પ્રયત્ન. વિષાદ એટલે હયાત પરિસ્થિતિને કારણે ઉદ્ભવતો ઉદ્વેગ. પ્રમાદ એટલે મનોરંજન જેવી સ્થિતિમાં રહેલી તલલીનતા. પ્રવાસ એટલે એક સ્થાનેથી બીજા સ્થાને જવાની પ્રક્રિયા. જિંદગી આ ચારના સરવાળા સમાન જ છે. આદિ શંકરાચાર્યે જીવનની સંભવિત પ્રવૃત્તિઓ આ ચાર શબ્દોમાં જાણે સમાવી લીધી છે. આ ચારેય પરિસ્થિતિમાં ગતિ તો માતા તરફની હોવી જોઈએ. ગતિસ્વમ ગતિસ્વમ ત્વમેકા ભવાની.

વર્તમાન સમયનું જીવન એટલે જાતજાતના વિવાદનો સંગ્રહ. જરૂરી નથી કે વિવાદ શાબ્દિક જ હોય. કોઈપણ સ્વરૂપના વિવાદમાં પોતાની જાતને સ્થાપિત કરવાનો પ્રયત્ન કરવામાં આવે છે. પોતાની વાત સાચી છે, પોતાનો અહંકાર યોગ્ય છે, પોતાનો અભિપ્રાય સાર્થક છે, પોતાનું “સ્વસ્વ” જે તે સંદર્ભમાં યથાર્થ છે, પોતાનું કાર્ય પરિસ્થિતિના પ્રતિભાવ સમાન છે, અને તેથી આ બધાંની સ્વીકૃતિ થવી જોઈએ. વિવાદ આ પ્રકારના મતવ્યને સાબિત કરવા માટેનો હોય છે.

મારું કાર્ય કોઈ દિવસ નકારાત્મક ન હોય. હું જે કંઈ કહું તે સમાજને માન્ય હોવું જોઈએ. મારા પ્રત્યેક અભિપ્રાય સમાજમાં સ્વીકૃત બનવા જોઈએ. હું જે કહું તે સાચું હોય છે, હું જે માનું તે યોગ્ય હોય છે, હું જે સમજવું તે બધા એ સમજવા જેવું હોય છે અને તેથી મારા મતવ્યને સૌથી વધુ મહત્ત્વ મળવું જોઈએ. વિવાદ પાછળ આ પ્રકારની વાત સ્થાપિત કરવાની હોય છે. આખી જિંદગી આ પ્રક્રિયા ચાલે છે. અને તેથી જ અહીં કહેવાનું છે કે વિવાદમાં પણ ગતિ માત તરફની હોવી જોઈએ.

સંત મહાત્માની વાત જુદી છે, પરંતુ સામાન્ય વ્યક્તિ તો એમ જ માને છે કે જીવનમાં દુઃખ વધારે છે, તકલીફ જનક સ્થિતિની માત્રા વધુ હોય છે, સફળતાની અપેક્ષાએ નિષ્ફળતા પણ વધુ મળતી હોય છે, જન્મ મૃત્યુ જરા વ્યાધિને કારણે જીવન મુશ્કેલ બનતું હોય છે, અને આ બધાને કારણે વિષાદ ઉદ્ભવે છે. વિષાદની ફરિયાદ થાય. વિષાદના નિવારણ માટે પ્રયત્નો થાય. જીવનમાં વિષાદ સ્થાપિત જ ન થાય તે માટેની ઈચ્છા રખાય. છતાં પણ જીવન વિષાદથી ભરેલું રહે છે. જો વિષાદના સમગ્ર સમય દરમિયાન ઈશ્વરની આરાધના કરવામાં આવે તો લગભગ આખી જિંદગી આરાધનામાં જ વ્યતીત થાય.

વિષાદ શારીરિક હોઈ શકે. મનની સ્થિતિ અને મનની ભૂમિકા પણ વિષાદનું કારણ હોઈ શકે. વિષાદ પાછળ કૌટુંબિક કે સામાજિક કારણ પણ હોઈ શકે. જો ધર્મ કે આધ્યાત્મની વ્યાખ્યા ખોટી કરી હોય તો તે અધર્મની શ્રેણીની પરિસ્થિતિ પણ વિષાદનું નિમિત્ત બની શકે. વિષાદનું કારણ ઈચ્છા હોઈ શકે, વિષાદના મૂળમાં કામના હોઈ શકે, વિષાદના આધાર તરીકે અપેક્ષાઓ પણ હોઈ શકે. જીવનમાં આ પ્રકારની પરિસ્થિતિ લગભગ કાયમ રહેતી હોય છે અને તેથી જ વિષાદમાં મા ભગવતીનું સ્મરણ જરૂરી બને.

કળિયુગમાં પ્રમાદ એ સર્વ સામાન્ય ઘટના છે. પ્રમાદની અવસ્થામાં સમય પસાર કરવો લગભગ બધાને ગમે છે. આ મનના વ્યભિચાર સમાન સ્થિતિ છે. અહીં ઇન્દ્રિયોના વિષયોમાં વ્યક્તિ લીન થઈ જાય છે અને માત્ર તે સ્થિતિમાં રહેવા માટે જ ઈચ્છુક હોય છે. અહીં લગભગ દરેક પ્રકારનો પુરુષાર્થ શૂન્યતાને પામે છે. અહીં માત્ર હેતુ વિનાની નિષ્ક્રિયાતનું સામ્રાજ્ય હોય છે. છતાં પણ એવી અપેક્ષા હોય છે કે ઇચ્છિત પ્રાપ્ત થાય, ઇચ્છિત પ્રાપ્ત થયાં કરે, ઇચ્છિત સદાય પ્રાપ્ત રહે. આ પ્રકારની પરિસ્થિતિનો પણ એક નશો છે. તે ક્યારે આઠત બની જાય તે કહી ન શકાય. પ્રમાદની અવસ્થામાં ઈશ્વરનું સ્મરણ લગભગ શક્ય નથી હોતું, પણ જો તે સમયે ઈશ્વરનું સ્મરણ - મા જગદબાની સ્તુતિ શક્ય બને તો જીવનને એક મોટો સમયગાળો ઈશ્વર ભક્તિમાં વ્યતીત થઈ શકે.

જીવન એ પ્રવાસ છે. આ પ્રવાસના ઘણા સ્વરૂપ છે. આ પ્રવાસ જન્મથી મૃત્યુ તરફનો, નિષ્ફળતાથી સફળતા તરફનો, અજ્ઞાનથી જ્ઞાન તરફનો, નાદાનીયતથી પરિપકવતા તરફનો, બંધનથી મુક્તિ તરફનો, અસંતોષથી સંતોષ તરફનો, આકસ્મિકથી સુનિયોજિત તરફનો, હરખશોષકના દ્વંદ તરફથી શાસ્ત્રવત આનંદ તરફનો, હિંસાથી ક્ષમા તરફનો, અહંકારથી સૌમ્યતા તરફનો, રાગદ્રેષથી સ્થિતપ્રજ્ઞા તરફનો, રાવણથી રામ તરફનો, બાહ્ય-વિશ્વથી અંતરાત્મા તરફનો, સ્વથી પરમ તરફનો અને બંધનથી મુક્તિ તરફનો હોઈ શકે.

જીવન તો સતત પ્રવાસ કરે જ, તે સાથે અસ્તિત્વ સાથે જોડાયેલી કેટલી ઘટના પણ સતત ચલિત રહે છે. લોહી હંમેશાં ભ્રમણ કરે, હૃદયનો ધબકાર ચાલુ રહે, મજાજાતંતુ સતત સંદેશાની આપ લે કરે, મન ઊર્જાયુક્ત રહે, બુદ્ધિ પોતાના કાર્યક્ષેત્રમાંથી ક્યારેય વિરામ ન લે, શ્વાસ અને ઉચ્છવાસનું ચક્ર સતત ગતિમાન રહે - વિવિધ સ્વરૂપે પ્રવાસ તો ચાલુ જ રહેવાનો. શરીર પ્રવાસ કરે તેમ વિચારો પણ પ્રવાસ કરે. દૃષ્ટિ પ્રવાસ કરે તેમ કલ્પના પણ પ્રવાસ કરે. બધા જ પ્રકારના, બધા જ પ્રવાસ વખતે જો ઈશ્વરનું ધ્યાન કરવામાં આવે તો સમગ્ર જીવન ઈશ્વરની આરાધનામાં વ્યતીત થઈ જાય.

વિવાદ - વિષાદ - પ્રમાદ - પ્રવાસ, આ ચારેય પ્રવૃત્તિ વખતે જો મા જગદબાની આરાધના કરવામાં આવે તો લગભગ આખી જિંદગી આ આરાધનામાં જ પસાર થઈ જાય. આ એક અતિ હકારાત્મક બાબત છે. આ ચાર પ્રકારની પરિસ્થિતિમાં “ગતિ” જો મા ભવાની તરફની હોય, આ ચારેય સ્થિતિમાં જો શ્રદ્ધા અને વિશ્વાસ ટકી રહે, માતા પ્રત્યેનું સમર્પણ જળવાઈ રહે, સત્ય અને ધર્મ માટેની કટિબદ્ધતા સ્થાપિત રહે અને ધાર્મિક સંસ્કાર પ્રજ્વલિત રહે તો ચોક્કસ મા ભવાની કૃપા કરે. ■

બજબજનો પ્રસાદ

ડૉ. બળવંત જાની

feedback@bombay
samachar.com

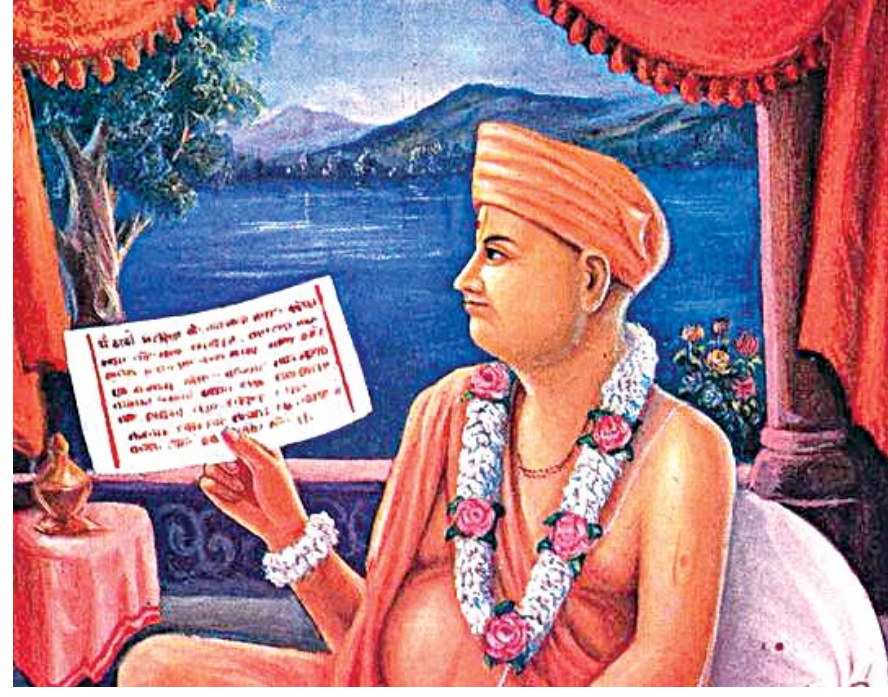
‘પ્રણ સનેહી ધર્મુ આવો વિચારા, હિયરા ધર ધરત નહીં મેરા’ વાતાવરણ પ્રભુમય બની ગયું. શ્રીહરિ સાક્ષાત-પ્રત્યક્ષ છે. એવી પ્રતિતિ બ્રહ્માનંદ સહિત સહુને થયેલી.

બ્રહ્માનંદને રાજીપો હતો કે શ્રીહરિએ સોંપેલું સાહિત્ય સર્જન અને મંદિરનિર્માણનું કાર્ય એમની પરમકૃપાથી સંપન્ન થયું છે. અત્યંત વિરહની સ્થિતિમાં સમય પસાર કરતા બ્રહ્માનંદને એક સાંજે અક્ષર ઓરડીએ દર્શન કરીને સુન્દરપણામાં ભાવ અનુભવતા અન્ય કોઈ હિંમત ન હોય એટલે પીડાને હૃદય ગ્હહરમાં સંગોપીને સ્વસ્થતા ધારણ કરીને નીજસ્થાને આવતા ત્યારે દાદા ખાચર અને મૂળજીશેટે મૂળી મંદિરનો લેખ બ્રહ્માનંદને આપતા કહ્યું કે ‘સ્વામીજી શ્રીજીમહારાજ છેલ્લે’ બલામણ કરી ગયા કે ‘બ્રહ્મમુનિને કહેજો કે મૂળી મંદિર જલદીથી પૂર્ણ કરે.’ મહારાજશ્રીની ઉત્તરક્રિયા પૂર્ણ કરીને મૂળી મંદિરના નિર્માણમાં તરત જ રોકાયેલા રહ્યા.

મૂળી મંદિર નિર્માણની ઘટના પણ બ્રહ્માનંદજીના જીવનની બહુમૂલ્ય બાબત છે. મહારાજશ્રી હરિએ બ્રહ્માનંદજીને મૂળી મંદિરની જગ્યા જોવા અને એ કામ માટે મૂળી મોકલેલા. બધુ નિશ્ચિત કરી આવેલા. પણ જૂનાગઢનું કામ અગ્રતાક્રમે હોવાથી એમાં સમય રાખવાનું ગોપાળાંદ સ્વામિના કથન મુજબ બ્રહ્માનંદજીની ઉપસ્થિતિ અનિવાર્ય હતી. પણ શ્રીહરિએ બ્રહ્માનંદજી માટે કહેવારાલી રાખેલું કે મૂળી મંદિર પૂર્ણ નહી કરો ત્યાં સુધી તમે મારી પાસે ધામમાં નહીં ધધારી શકો. અત્યંત ગમચીનીભરી, વિરહાકુળ અવસ્થિતિમાં બ્રહ્માનંદે જ શ્રદ્ધા, અડગ મનોબળ અને ભક્તિભાવથી કલાત્મક રીતનું મૂળીનું મંદિર નિર્મ્યું તે એમના કલાપૂર્ણ દૃષ્ટિકોણ અને સમર્પણભાવનું યોગ્ય છે.

એમ કહેવાય છે કે, બ્રહ્માનંદજીને મૂળી મંદિર નિર્માણમાં અનેક વખત શ્રીહરિએ માર્ગદર્શન-દીશાર્દશન પૂર્વ પાડેલું. પત્યરો મેળવવા માટે બ્રહ્માનંદે રચેલા ચૌદ જેટલાં પ્રાર્થનાપદો એમની

બ્રહ્માનંદસ્વામી : શકવર્તી સાંસ્કૃતિક સંપદાના અર્થપૂર્ણ ઉદ્ગાતા-પ

શ્રીહરિ મહારાજ પરત્વેની અડગ શ્રદ્ધાનો પરિચય કરાવે છે. પાણીનો વીરડો મળી આવવો - પ્રાપ્ત થયો- આ વીરડાને બ્રહ્મકમંડળકુંડ નામ અને એના વિશેના દોહારા રચેલા, તે પણ ખૂબ પ્રચલિત છે.

વિ.સં. ૧૮૮૮ ઈ.સ. ૧૮૩૨ના મહા સુદી પાંચમ - વસંતપંચમીએ શુભ મુહૂર્ત શ્રીહરિના સ્વધામગમન પછીનો આ પહેલો પ્રસંગ હતો. ઊંચી પગથી કલાત્મક ચોસક થાંભલાઓ, ચિત્રકર્ષક કોતરણી, સુદીર્ઘ-વિશાળ પ્રદક્ષિણાપથ અને ભવ્ય વુમટથી શોભતું મંદિર એ બ્રહ્માનંદની કલાબેટ ગણાઈ. ચારણ સમુદાયના જીવાભાઈ, બનાભાઈ અને દાજીભાઈ ગઢવીઓ તથા શ્રેષ્ઠ શ્રીમંતો સાથે મૂળીના ભૂમિદાતા દરબારશ્રી રામાભાઈ આદિને ગોપાળાંદ સ્વામિના અને ધ.ધૂ. આદિ આચાર્યશ્રી અયોધ્યાપ્રસાદજીના આશીર્વાદ સાંપડ્યા. બ્રહ્માનંદજીના જીવનનું આ ભારે મોટું સંભારણું. મૂળી મંદિર નિર્માણ સમયે ભુજના મંદિરની દેખભાળ અને દિશાર્દશન પણ તેઓ પાકવતા. એ પત્રો પણ ઉપલબ્ધ છે.

સહજાનંદસ્વામીને બ્રહ્માનંદજીની પ્રતિભા કૌશલ્યનો અને ક્ષમતાનો પૂરો પરિચય હતો. શતાવધાની હતા. એટલે તો મંદિર નિર્માણના આવા શકવર્તી સ્થાપત્યોનું નિર્માણ તેઓ દ્વારા શક્ય બન્યું. અઘાપ બસો વર્ષ પછી પણ એને સમારકામ કરાવવાની આવશ્યકતા ઊભી નથી થઈ. પ્રાચીન સાંસ્કૃતિક સ્થાપત્ય વારસાના - હેરિટેજ-કલ્પનાના તેઓ અગ્રણ ગણાય છે. તેમના જેવી આવી અમાપ સૂઝશક્તિ, સમયબદ્ધતા જાળવીને ગુણવત્તાવાળું કામ ઝડપથી કરાવવાનું અન્ય ઉદાહરણ કોઈ સંપ્રદાયમાંથી પ્રાપ્ત થતું નથી. એ રીતે તેઓ અનન્ય, અપૂર્વ અને અનોખી શક્તિના પુંજ હતા. કોઈને આજી નાખવા નહીં પણ ભગવાનની પ્રત્યક્ષ સેવામાં એ શક્તિમત્તાનો વિનમ્રભાવે વિનિયોગ કરી શક્યા. આ કાર્યશૃંખલા તેમના જીવનની ચિરસ્મરણીય ઘટનાશ્રેણી મને જણાઈ છે.

સ્થાપત્ય સાથે-સાથે સતત વિદ્યાપ્રીતિની અભિવૃદ્ધિની ચિંતા પણ શ્રીહરિ કરતા એના બે-ત્રણ ઘંતો સત્સંગ સભામાં પ્રચલિત છે તે સમજીએ. બ્રહ્માનંદ સ્વામી સર્વવિદ્યા વિશારદ હતા છતાં પણ સહજાનંદ સ્વામીએ તેમને સંસ્કૃતની ‘સિદ્ધાન્ત કૌમુદી’ના અભ્યાસ અર્થે સુરતના મુનિભાવા પાસે મોકલેલા. બ્રહ્માનંદ સ્વામી ‘સિદ્ધાન્ત કૌમુદી’ અને ‘ન્યાયના પાઠ લઈને દરરોજ ત્રણ-ત્રણ પાઠ કંઠસ્થ કરીને મુનિભાવાને પ્રસન્ન કરતા. તે સમયે સ્વર્ચપાકી બનીને સંસ્કૃતનું ઊંડું જ્ઞાન કંઠસ્થ કરેલું. ‘તર્કસંગ્રહ’નો અભ્યાસ કરવા માટે જેતલપુર મોકલેલા સાથે મુક્તમુનિ અને નિત્યમુનિને પણ અભ્યાસ સાથે મોકલેલા. શ્રીજી મહારાજ બ્રહ્માનંદની જ્ઞાન અર્ચના અને સ્વાધ્યાય પરત્વેની નિષ્ઠાથી ખૂબ રાજી હતા.

વચનામૃત જેતલપુરમાં બ્રહ્માનંદ સ્વામીએ

સહસ્ત્ર ભૂજાઓની શક્તિ પણ અત્યાચારી અને અધર્મને ઓછી પડે છે, તો સદાચારી અને ધર્માચારીને બે ભૂજાઓ પણ પર્યાપ્ત છે

શિવ રહસ્ય

ભરત પટેલ

feedback@bombay
samachar.com

(ગતાંકથી ચાલુ)

ભગવાન શિવ ભાણાસુરનો શિરચ્છેદ ન કરી સુદર્શન ચક્રને પરત વાળી લેવાનું ભગવાન શ્રીકૃષ્ણને કહેતાં ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ યુદ્ધથી નિવૃત્ત થઈ જાય છે અને કહે છે, ‘આપની આજ્ઞાથી હું સુદર્શન ચક્રને પરત વાળું છું પણ આ દૈત્ય પરત ફરી આ સંસારમાં ઉત્પાત મયાવશે તો.’ આટલું સાંભળતાં જ દૈત્યરાજ બાણાસુર ભગવાન શિવ અને ભગવાન કૃષ્ણ સમક્ષ સાષ્ટાંત દંડવત પ્રણામ કરતાં કહે છે ‘હે દેવ, હું આ બંને દેવતાઓનો દાસ છું, આ યુદ્ધમાં હું મારી કષ્ટદાયી સહજ ભૂજાના છોદન માટે આપનો આભારી છું, મારા જીવનની રક્ષા કરો, આજ બાદ હું મારી સમગ્ર આસુરી વર્તણૂક છોડી દેવાની ખાતરી આપું છું, મને તમારું શરણ આપો.’ આટલું સાંભળતાં ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ પોતાના સુદર્શન ચક્રને પરત વાળે છે. દૈત્યરાજ બાણાસુરની પત્ની કન્દલા વધુ-વર ઉપા અને અનિરુદ્ધને લઈ ઉપસ્થિત થાય છે. તેમને જોઈ ભગવાન કૃષ્ણ કહે છે, ‘ભગવાન શિવ અને દેવી કન્દલાની અનુમતી હોય તો નવયુગલ ઉપા અને અનિરુદ્ધને લઈને દારકાપુરી પરત જઈએ.’ પણ દેવ કન્દલા પુત્રી ઉપાનું કન્યાદાન કરવા ઉત્સુક હોવાથી તેઓ ભગવાન કૃષ્ણને યોગ્ય મુહૂર્ત દારકાપુરીથી જાન લઈ આવવાનું કહે છે. કાર્તિકી પૂનમને દિવસે દારકાપુરીથી આવેલી જાનનું કન્દલા અને બાણાસુર સ્વાગત કરે છે એજ સમયે માતા પાર્વતી અને ભગવાન શિવ શિવગણો સહિત ત્યાં પધારે છે, તેમનું પણ કન્દલા અને બાણાસુર સ્વાગત કરે છે અને મંગલબેલાએ રાજકુમારી ઉપા અને રાજકુમાર અનિરુદ્ધના લગ્ન સંપન્ન થાય છે.

રાજકુમારી ઉપા બાણાસુરના આશીર્વાદ લે છે. બાણાસુર પુત્રી ઉપાને લઈ ભગવાન શિવ પાસે પહોંચે છે અને કહે છે, ‘પ્રભુ હું પણ કેવો મુર્ખ છું, તમે વારંવાર મારા પર કૃપા કરી પણ હું મારી ઉપલબ્ધિઓ સમજી રહ્યો. મેં એક ભક્ત તરીકે કર્તવ્ય નિભાવવામાં નિષ્ફળ ગયો છું. તમે આપેલી જવાબદારીઓ નથી નિભાવી શક્યો. મને ક્ષમા કરો.’ ભગવાન શિવ: ‘સહજ ભૂજાઓની શક્તિ પણ અત્યાચારી અને અધર્મને ઓછી પડે છે, તો સદાચારી અને ધર્માચારીને બે ભૂજાઓ પણ પર્યાપ્ત છે. હવે તમે શ્રીકૃષ્ણને ઓળખી ગયા છો.’ બાણાસુર: (ભગવાન શ્રીકૃષ્ણને) ‘પ્રભુ હું જાણતો હતો કે કોઈ દિવ્યશક્તિ જ મારી ભૂજાઓનો ભાર ઉતારી શકશે પણ એ તમે હશે એ જાણી નહોતો શક્યો, યુદ્ધ દરમિયાન વપરાયેલા

બાણાસુર: ‘પ્રભુ હવે મને કોઈ રક્ષકની જરૂર નથી, મારી વિનંતી છે કે તમે શિવગણો સાથે કેલાસ પરત ફરો.’ નંદી: ‘હે ભક્તશાહુલ્લ, બાણાસુર, મારી વિનંતી છે કે, તમે વારંવાર ભગવાન શિવનું સ્મરણ કરજો, તે ભક્તો પર હંમેશાં અનુકંપા કરનારા છે.’ બાણાસુર: ‘જેવી તમારી ઈચ્છા નંદી.’ ભગવાન શિવ પોતાના શિવગણ સહિત શોણિતપુરથી વિદાય લે છે અને કેલાસ પરત ફરે છે.

શોણિતપુર ખાતે બાણાસુરને વારંવાર નંદીની વિનંતી યાદ આવી રહી હતી, તેણે દૂરાચારનો સંપૂર્ણ ત્યાગ કર્યો હતો, શોણિતપુરમાં સત્યનું આચરણ થઈ રહ્યું હતું. પણ બાણાસુર બેચેન હતો. એક મધ્ધરાત્રિએ મુનિવેશ ધારણ કરી કેલાસ તરફ નીકળી પડ્યો. કેલાસ પહોંચી એણે વિવિધ પ્રકારનાં સ્તોત્રો દ્વારા શિવજીની સ્તુતિ કરી અને એમને પ્રણામ કર્યાં, પછી તે પગથી કેકડા મારતો, હાથને વિંઝતો નૃત્યોનો પ્રધાન તાંડવનૃત્ય કરવા લાગ્યો. એ સમયે તે હજારો પ્રકારના મુખ દારા વાજાં વગાડી રહ્યો હતો અને વચમાં વચમાં ભ્રમર વાંકીચૂંકી કરીને તથા મસ્તક કંપાવીને હજારો પ્રકારના હાવાભાવ સાથે તાંડવ નૃત્ય કરતો હતો. નૃત્યમાં મસ્ત થયેલા મહાભક્ત બાણાસુરે અંતે ભગવાન શિવને પ્રસન્ન કરી જ લીધા.

તાંડવ નૃત્યના પ્રેમી ભક્તવત્સલ ભગવાન શિવે હર્ષિત થઈ બાણાસુર પાસે આવ્યા. ભગવાન શિવ: ‘હે મારા પ્યારા બાણ! તારા નૃત્યથી હું સંતુષ્ટ થઈ ગયો છું, તારા મનમાં જે અભિલાષા હોય, એને અનુરૂપ વરદાન માંગી લે.’ હર્ષિતેલા બાણાસુરે કહ્યું: ‘પ્રભુ, હવે મને કોઈ શક્તિ કે પદની ઈચ્છા નથી. હું એટલું ઇચ્છું છું કે મને અક્ષય ગણનાયકત્વ પ્રાપ્ત થાય, ઉપાપુત્ર અર્થાત મારા દોહિત્રનું શોણિતપુરમાં રાજ્ય થાય, દેવતાઓ સાથે મારો વૈરભાવ મટી જાય, મુજમાં રજોગુણ અને તમોગુણયુક્ત દૃષ્ટિત દૈત્યભાવનો પુનઃઉદય ન થાય, મુજબમાં સદાયે નિર્વિકાર શિભુ-ભક્તિ બની રહે અને શિવભક્તો પર મારો સ્નેહ અને સમસ્ત પ્રાણીઓ પર દયાભાવ રહે.’ ભગવાન શિવ: ‘તથાસ્તુ’.

આમ વરદાન મળતાં જ બાણાસુર અંજલિ બાંધીને ભગવાન શિવની સ્તુતિ કરવા લાગ્યો એ સમયે એનાં નેત્રોમાં પ્રેમના આંસુ છલકાઈ આવ્યાં અને ભગવાન શિવની આજ્ઞાથી શોણિતપુર પરત ફરી સુશાસન કરવા લાગ્યો અને યોગ્ય સમયે મહાકાલને પ્રાપ્ત થયો. (કમશ:)

અલખનો ઓટલો
ડૉ. નિરંજન રાજયગુરુ
feedback@bombaysamachar.com

ગુજરાતનાં લોકનૃત્યો અને લોકસંગીત-૧

સમગ્ર ભારતવર્ષમાં સંસ્કૃતિની દૃષ્ટિએ અને સાહિત્યની દૃષ્ટિએ અનેક વિશિષ્ટતાઓથી સભર એવા ગુજરાત પ્રદેશનું એક આગવું સ્થાન અને માન છે. પ્રાચીનકાળથી જ ગુજરાત પ્રદેશ, ધર્મ, અધ્યાત્મ અને સાહિત્યનાં ક્ષેત્ર તરીકે પૂરાણગ્રંથોમાં વર્ણવાતો આવ્યો છે. સૌરાષ્ટ્ર, હાલાર, ઝાલાવાડ, પાંચાળ, ગોહિલવાડ, વેડ, ગીર, નાથેર, ઓખા, બાબરિયાવાડ, બરડો, ભાલ, વળાંક અને ઠાંગો, જેવા સૌરાષ્ટ્રના અને સાંબરકાઠા, રેવાકાંઠા, મહીકાંઠા, બનાસકાંઠા, ચરોતર, પંચમહાલ, જતવાડ, કચ્છ, વાગડ, મેવાસ, ડાંગ ... એમ જુદા જુદા નામથી ઓળખાતા પ્રદેશોમાં સ્પષ્ટ રીતે ભિન્ન ભિન્ન સમુદાયો, બોલી, ભાષા, રિતરિવાજો, વિધિવિધાનો, પહેરવેશ, અલંકારો, રહેણીકહેણી વગેરેમાં પોતપોતાના પોતીકા આગવાં લક્ષણો સચવાતાં આવ્યા છે. ને છતાં એ દરેકમાં ગુજરાતની પ્રાદેશિકતા તો અખંડ-અવિચ્છિન્નપણે જળવાતી આવી છે. ભારતના અન્ય પ્રદેશોના સાહિત્યની માફક ગુજરાતનાં લોકનૃત્યોનો પણ આગવો મિજાજ છે. લોકનૃત્ય એ આપણી લોકસંસ્કૃતિનો મહામૂલો પરિપાક છે. માનવ સંસ્કૃતિની સાથોસાથ ગાયન, વાદન, નર્તનની કલાઓ વિકસિત થતી રહી છે. પ્રકાર કે નૃત્ય વૈવિધ્યની દૃષ્ટિએ, એનાં ઢાળ, ઢંગ, તાલીની દૃષ્ટિએ અને સંખ્યાની દૃષ્ટિએ અન્ય કોઈ પ્રદેશનાં લોકનૃત્યો એની તોલે ન આવી શકે એટલી વિપુલતા ગુજરાતમાં જોવા મળે છે. જેમાં ગાયન, વાદન અને નર્તનનો ત્રિવેણી સંગમ જોવા મળે છે. માનવજાત જ ચારારથી સમજણી થઈ સમૂહમાં વસવા લાગી ત્યારથી સંગીત, ચિત્ર, નૃત્ય, નાટ્ય, શિલ્પ, સ્થાપત્ય વગેરે કલાઓનો

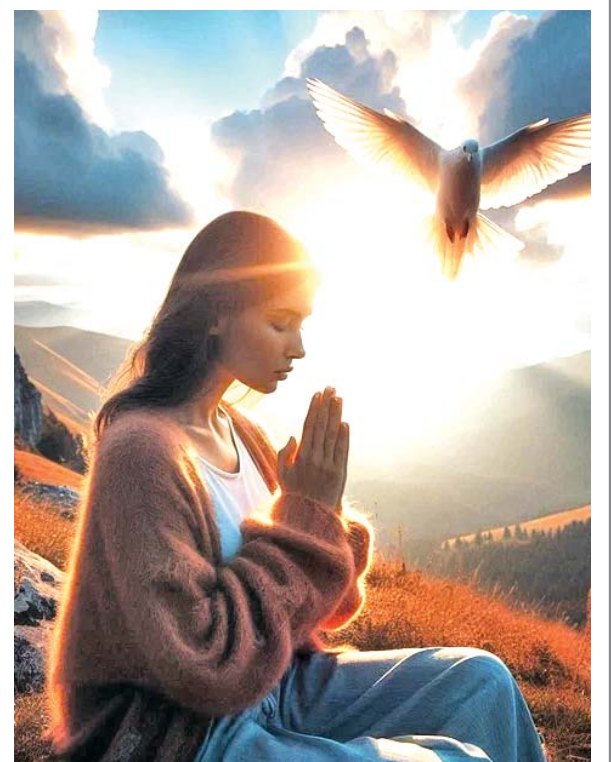

જન્મ થયો. ભારતના જુદા જુદા પ્રદેશોમાં એ કલાઓ પ્રાદેશિક લક્ષણો અને સ્વરૂપ પ્રકારો મુજબ વિકસતી આવી છે. અત્યંત પ્રાચીન સમયકાળથી સમસ્ત જનસમુદાયમાં પ્રવાહિત લોકનૃત્યોમાં ગુજરાતપ્રદેશનાં લોકસમાજના ધાર્મિક, સામાજિક, નૈતિક, ઐતિહાસિક આધ્યાત્મિક વલણો-લક્ષણો, લોકમાન્યતાઓ અને સમસ્ત જીવન વ્યવહારનું પ્રતિબિંબ પેલું જોઈ શકાય છે. જેનું મૂળ લક્ષ્ય માત્ર નિજાનંદ છે એવા પ્રકૃતિ પરભણ લોકજીવનમાં વ્યાપ્ત વિવિધ નૃત્યો આપણા આંતરમર્મ સુધી પહોંચે છે ને અંતરના તાર ઝણઝણાવે છે. પ્રકૃતિની વિવિધ લીલાઓ સાથે હરખ અને આનંદની અભિવ્યક્તિ કરનારાં લોકનૃત્યો. ગુજરાત પ્રદેશના લોકનૃત્યોને સમજવા માટે સગવડતા ખાતર આપણે ઇવર્ગમાં વહેંચી શકીએ. (૧) ધાર્મિક અનુષ્ઠાન સંબંધી લોકનૃત્યો. (૨) ઉત્સવો અને તહેવારો સંબંધી લોકનૃત્યો - જેમાં નવરત્રિ, જન્માષ્ટમી, હોળી અને લોક મેળાઓમાં થતાં લોક નૃત્યો. (૩) ચોક્કસ લોકજાતિઓ સાથે જોડાયેલાં લોકનૃત્યો. (૪) વિવાહાદિ માંગલિક અવસરો સાથે જોડાયેલાં લોકનૃત્યો. (૫) વ્યાવસાયિક ભવાઈ, આખ્યાન, નાટક, રાસલીલા, દાણલીલા, રામામંડળ જેવાં નાટ્ય સ્વરૂપો સાથે જોડાયેલાં લોકનૃત્યો. (૬) માત્ર મનોરંજન માટે માત્ર પુરુષો દ્વારા, માત્ર સ્ત્રીઓ દ્વારા અને સંયુક્ત સ્ત્રી-પુરુષો દ્વારા કરવામાં આવતા લોકનૃત્યો. એ જ રીતે (૧) કૃષિજીવન સાથે સંકળાયેલાં, (૨) ગોપજીવન સાથે સંકળાયેલાં, (૩) વનવાસી આદિવાસી કે વન્ય-ડુંગર જીવન સાથે સંકળાયેલાં લોક નૃત્યો, (૪) સાગરજીવન સાથે સંકળાયેલાં નાવિક-ખલાસીઓનાં લોકનૃત્યો, (૫) શાસનજીવન સાથે સંકળાયેલાં લોકનૃત્યો.

પણ રાસ, રાસડા (ગીતકથાઓ અને કથાગીતો), ગરબા, ગરબી, દુહા, સાબી, છંદ જેવા અનેક પ્રકારો જોવા મળે. જેમાં પ્રાદેશિક તથા જાતિગત સંસ્કારો મુજબ પહેરવેશ, વેશભૂષા, અલંકારો, ઢાળ, રાગ, તાલ અને સંગીતનું વૈવિધ્ય જોવા મળે. સંગીતના વિવિધ તાલ હૈંચ, હમચી, ટીટોડો, મણિયારો, હુડો, હાજા, મુજબ હવેળીના તાલ (એકતાળી, ત્રણતાળી, સાતતાળી), પગનાં ઢેકો, હાથના હિલોળા, ટપ્પા, ડગલાં, મંડળ, ચોકડી, દોદિયા, પંચિયા, સતિયા, અઈંગો કે અઈયા, બારિયા, સાથિયો, સોગંગો, નમન, સલામી, ઉલાળિયા, બેકક, ચકરી, ફૂદરડી જેવી લય અને તાલ સાથે જુદા જુદા નામોથી ઓળખાતાં લોકનૃત્યો પ્રસ્તુત થતા રહે છે. જેમાં દાડિયાનૃત્ય, મંજીરનૃત્ય, ઢાલ-તલવાર નૃત્ય, લકુટીનૃત્ય, બંજરીનૃત્ય, બેડનૃત્ય, મટુકીનૃત્ય, મશાલનૃત્ય, ગરબાનૃત્ય, મંડપ કે માંડવડી નૃત્ય, દીવાડા નૃત્ય, થાળીનૃત્ય, રૂમાલનૃત્ય, છત્રીનૃત્ય, કરતાલ નૃત્ય, છડીનૃત્ય, લેહમનૃત્ય, ઢોલનૃત્ય... જેવાં વિવિધ નામોથી ઓળખાતાં આ લોકનૃત્યો ગોળાકાર, અર્ધ ગોળાકાર, બબંનેની હરોળમાં, એક એકની હરોળમાં કે સામસામે પંક્તિમાં એમ વિવિધ આકૃતિઓમાં રજૂ થતાં રહે છે. કોઈપણ જાતની શાસ્ત્રીય તાલીમ વિના સ્વયંભૂ આવીભાવ પામતો કલાપ્રકાર. કંઠોપકંઠ લોકહેયામાં સચવાતું આવેલું ગુજરાત પ્રદેશનું આ લોકનર્તન સમૂહનું સર્જન છે. ભલે કોઈ એક સર્જનશીલ વ્યક્તિ દ્વારા એનું બીજારોપણ થયું હોય કે ઘાટ બંધાયો હોય પણ પછી એમાં સમસ્ત લોકસમૂહનું કર્તૃત્વ કામ લાગે છે અને આખા લોકસમૂહ દ્વારા એની રચના થતી આવે છે. એમાં રજૂ થતા લોકગીતોમાં લાઘવ, સરળતા, ગેયતા, સ્વાભાવિકતા પ્રકૃતિ સાથેનું તાદાત્મ્ય વગેરે તત્વોની સાથે જીવાતા જીવન સાથેનો સુમેળ સધાયો હોય છે.

આયમન
અનવર વલિયાણી
feedback@bombay samachar.com

રામ રાખે તેને કોણ ચાખે? ઈશ્વરે ઈન્સાન જાત પરથી હજુ વિશ્વાસ ગુમાવ્યો નથી

જઈ રહેલી ક્ષણેક્ષણ અદ્ભુત છે, તેને માણવી જોઈએ, તેનો સદોપયોગ કરવો જોઈએ. તે ફરી આવવાની નથી, તે એક ચમત્કાર જ છે અને ચમત્કારની કોપી કરી ક્ષણને પાછી લાવી કે સુધારી કે માણી શકાતી નથી. જેઓ સમયની ક્ષણેક્ષણનો સદોપયોગ કોઈક ઉમદા હેતુ, - ધ્યેય, મિશન, ઘડતર માટે કરે છે તેઓના જીવનમાં દૈવીતત્વો આકસ્મિકરૂપે ઊભાં રહે છે, ઉપર લઈ જવામાં, બચાવવામાં, સફળતા અપાવવામાં ઉમદા ભાગ ભજવે છે તેને આપણે ચમત્કાર, ગેબી મદદ કહીએ છીએ અને * અવતારો * પયગંબરો - સંદેશવાહકો, * સંતો - મહાત્માઓ, * સંશોધકો - વૈજ્ઞાનિકો તથા * ગાંધીજી, મધરટેરેસા, * નરસૈયા, કબીરજી જેવા અસંખ્ય મહાનતા પામેલાઓના જીવનમાં આપણે તે જોઈ શકીએ છીએ. - આજે પણ અવાજ-ધ્વનિ, ફોટો, રેડિયો, મોબાઈલ, ટેલિવીઝન વગેરે અવકાશ અને વીજળી દ્વારા પ્રસારિત કરીએ છીએ શું તે ચમત્કાર નથી? * તારના ગૂંચવાડાને ગોળગોળ ફેરવીએ તો તેમાં ક્યાંકથી આવતી, ઉત્પન્ન થતી વીજળીની શક્તિએ ચમત્કાર નથી? * કુદરતી કોપ કે 'માનવઅકસ્માતો' દરમિયાન હજારો દબાઈ મરે અને જીવી ન શકે તેવાં કુમળાં બાળકો બચી જાય છે! * ગુરુત્વાકર્ષણ * ધરતીકંપો, * સુનામી વગેરે જેવા પ્રકોપો તથા પ્રેમ શું છે? - મધમાખી નામનું નાનકડું ઊડતું મધ બનાવવાનું મશીન ચમત્કાર નથી? - તે કોના માટે આટલી મહેનત-પરિશ્રમ કરે છે? - ગ્રીષ્મ ઋતુ - ગરમીની સિઝનમાં પાકતાં લગભગ ફળો રસ-પાણીવાળાં હોય છે તે હકીકત શું સૂચવે છે? - નિંદ્રા ચમત્કાર નથી? - આજે પણ અવકાશમાં * સૂર્ય, * તારા, * ગ્રહો અને તેમના યંત્રો અધર ફરે છે - આજે પણ વાડી-બાગ-બગીચાની માટીમાંથી જુદા જુદા * રંગો, * સુગંધો * સ્વાદ ધરાવતા છોડો, * વૃક્ષો અને તેમાં થતાં સ્વાદિષ્ટ ફળો ઊગે છે અને તે પણ જેને આપણે બી કહીએ છીએ તેવી નાનકડી ચીપ્સમાંથી અને તે ચીપ્સમાં વૃક્ષ કે છોડની સુગંધ, કલર, ઊંચાઈ અને ઉંમરનો પૂરો નકશો લખેલો હોય છે!

માન ને મોહ ત્યજવા જ પડશે

અસ્થ રાખવું કિન્તુ અંકાર તો ત્યાગવો જ રહેશે. રામાયણમાં હણાયેલા હજારો યોદ્ધાઓનું શું કારણ? 'રાવણ!' હા, મહાપંડિત યાણક્યએ યાણક્યનીતિમાં જણાવ્યું છે અતિગર્વ (અહંકાર)થી રાવણ 'હણાયો.' અર્થાત્ અંકાર જ રામાયણનું કારણ છે' તો મહાભારતમાં ઠટ લાખ જેટલા વીરોના સંહારનું કારણ ધૃતરાષ્ટ્રનો પુનમોહ કે દુર્યોધનનો અંકાર જ ગણવો રહેશે ને! અરે, હિન્દીભાષામાં 'હલદીઘાટી' તરીકે ગણાતા અમર મહાકાવ્યમાં કવિ શ્યામનારાયણ પાંડકે પણ હલદીઘાટી યુદ્ધના કારણમાં એક રાજાના માનબંધને લખ્યું છે. તે રાજાના કારણે મહારાણા પ્રતાપને ઘણું સહન કરવું પડેલું. તેથી આ સમસ્યાઓનું સમાધાન સ્વયં શંખનાદ કરીને માનવજાતને ભીતરથી હંદોળે છે કે 'ભાઈ! માન ને મોહ ત્યજવા પડશે.' ગુરુ મહંતરવામી મહારાજે એકવાર જાહેરમાં પોતાનો પરિચય આપ્યો-'સહુનો સેવક એવો હું સાધુ કેશવજીવનદાસ!' ત્યારે સેવકે કહ્યું, 'સ્વામી! આપ તો સહુના ગુરુ છો!' ત્વરિત તેઓ કહે 'મને ગુરુ મનાતું જ નથી, હું દાસનો દાસ જ છું, સેવક છું' આખી બી.એ.પી.એસ. સંસ્થામાં લાખો ભક્તો, ૧૨૦૦ થી વધુ સંતો, ૧૫૫૦ થી વધુ મંદિરો, સેંકડો શિક્ષણ-સ્વાસ્થ્યદિ સંકુલો તથા ૧૭,૦૦૦ થી વધુ સત્સંગસભા જે સંભાળે છે. વળી, ૫૦ થી વધુ દેશોમાં જે ભારતીય સંસ્કૃતિની પ્રશસ્તિધ્વજ લહેરાવે છે, રોબિન્સનિવેલ જેવા સ્થળે વિશ્વ નજરાણાં સમુ અક્ષરધામ જેણે સર્જ્યું છે તથા યુ.એ.ઈ. અબુધાબીમાં હિન્દુ મંદિર સર્જ્યું જેણે ઈતિહાસને નૂતન પૂષ આપ્યું છે એવા વિશ્વવંદનીય ગુરુ પોતાને દાસ અને સેવક માને છે. ખરેખર, આવી રીતે પોતાને ભૂલીને વર્તાએ તો જ માન અને મોહ દૂર થઈ શકે. એટલે જ કહેવાયું છે- ઊંચા ઊંચા સખ કોઈ ચાલે નીચા ન ચાલે કોઈ નીચા નીચા જો કોઈ ચાલે સખસે ઊંચા હોઈ.

ગીતા મહિમા
સારંગપ્રીત
bhandev@bombay samachar.com

ગત અંકમાં ઉચ્ચ લક્ષ્ય બતાવીને હવે ભગવાન કૃષ્ણ તે લક્ષ્યાંક પામવા માટેનાં લક્ષણો સમજાવે છે. તેમાં સૌ પ્રથમ કહે છે કે "નિર્માનમોહા" જે માન અને મોહથી રહિત છે, તે જ આ ઊંચું નિશાન (ભગવાનનું ધામ) પામી શકે છે. ભગવાન સ્વામિનારાયણનાં દર્શન કરવા એક વિશાળ સંઘ ગઢડા તરફ આવી રહ્યો હતો. અજાણતાં એક અબુધ બાળક ત્યાં થકુંનું ને થોડીક છીટ ગામના નિવાસી એક વ્યક્તિ પર પડી. આથી એ વ્યક્તિએ પોતાના તમામ લાગતાં વળગતાં ભાયાતોને બોલાવીને ઉછેર્યા કે 'આ સ્વામિનારાયણના આશ્રિતો મારા પર થકુંતા જાય છે.' તે સૌ ભાઈઓ બહુધા વેપારી હતા તેથી પૂરા ગઢડા ગામમાં હડતાલ પાડી દીધી. આ પ્રસંગની જાણ જેવી ભગવાન સ્વામિનારાયણને થઈ અને તુરંત તેઓએ સૌ વ્યાપારીઓ પાસે આવી બે હાથ જોડી માફી માગી. આ દૃશ્યથી વેપારી ને ઉપસ્થિત સૌ અચંબિત થઈ ગયા કે આવા મોટા સ્વામિનારાયણ! જેને લોકો ભગવાન તરીકે માને છે, એ આપણી જાહેરમાં માફી માગે છે!' ને તત્કાળ પ્રશ્નનું સમાધાન થઈ ગયું. આ પ્રસંગ ખૂબ જ વિચારણીય છે. ગઢડાના દરબાર દાદાખાચર કે બીજા જીવાખાચર જેવા બીજા અનેક શૂરવીરો ભગવાન સ્વામિનારાયણના દઢ ભક્તો હતા. એક વચને માથાને હથેલી પર લેવા માટે પણ સજજ હતા. તો ભગવાન માફી સિવાય બીજા ઉપાયો શું ન અજમાવી શક્યા હોત? પરંતુ સૌને 'માન-વટ' મુકવાનો સંદેશ ભગવાને પોતાના વર્તનથી આપ્યો. 'માન ને મોહ ત્યજવા જ પડશે.' આ ગીતાલેખ કેવળ આધ્યાત્મિક યાત્રી માટે નથી પણ સુખ-શાંતિ-સંતોષ વાંછનારા દરેક માટે આ

વિશેષ
નિધિ શુકલ
feedback@bombay samachar.com

જમ્મુ-કાશ્મીરમાં લોકોની આસ્થાનું સ્થાન એટલે ઊંચા પહાડ પર વિરાજમાન વૈષ્ણોદેવી માતાનું મંદિર. એવી માન્યતા છે કે આ એકાવન શક્તિપીઠોમાંનું એક સ્થાન છે, જ્યાં માતા સતીનું કપાળ પડ્યું હતું. એવી પણ માન્યતા છે કે પાંડવોએ સૌ પહેલા માતા પ્રત્યેની અસીમ શ્રદ્ધા વ્યક્ત કરતા કોલ કંડોલી અને ભવનમાં મંદિર બનાવ્યું હતું. ત્રિકુટા પર્વતની બાજુમાં આવેલા એક પહાડ પર અને પવિત્ર ગુફાની ઉપર પાંચ પથ્થરોની સંરચના છે, જેને પાંચ પાંડવોની ચઢાણનું પ્રતિક ગણવામાં આવે છે. વૈષ્ણોદેવી મંદિરમાં આશીર્વાદ આપતા હાથની નિશાની છે. અહીં આખા વર્ષ દરમિયાન લોકો માતાના દર્શન કરવા જતા હોય

૫૦૦ કિવંટલ ફૂલોથી ખીલી ઊઠ્યો વૈષ્ણોદેવી માતાનો દરબાર

એ. આખો પર્વત માતાના જયકારથી ગૂંજ ઊઠે છે. જમ્મુ-કાશ્મીરથી લગભગ ૪૩ કિલોમીટર દૂર કરારામાં આ ધાર્મિક સ્થાન આવેલું છે. નવરાત્રી હોવાથી લાખો શ્રદ્ધાળુઓએ માતાના

દર્શન કર્યાં હતા. એવામાં માતાના ભવનની જે શોભા અને શણગાર હતા એ મનોરમ્ય હતા. રંગબેરંગી વિદેશી ફૂલોથી માતાના મંદિરને સજાવવામાં આવ્યું હતું. એવામાં વરસાદ વરસતા પહાડોએ હરિયાળી યાદર ઓઢી હોય એવું લાગતું હતું. દેવીના જયકાર, માતાની આસ્થામાં લીન ભક્તો, ભજનના નાદ અને ભવન પર કરવામાં આવેલી રોશની લોકોને આહલાદક અનુભવ આપતી હતી. ફૂલોના શણગારે સોનામાં સુગંધ ભેળવવા જેવું કામ કર્યું હતું. દરેક બાબત દેવિય શક્તિનો અનુભવ આપતી હતી. દિલ્હીમાં સ્થિત ડેકોરેશન કરતી એક કંપનીએ માતાના દરબારને શણગાર્યું હતું. એના માટે ૫૦૦ કિવંટલ દેશી અને વિદેશી ફૂલોનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. ચારેય બાજુ ફૂલો જ દેખાતાં હતાં. ગુલાબી અને પીળા રંગના ગુલાબોથી જય માતા દી બહેલું હતું. પવિત્ર ગુફા પહેલા માતાની એક કૃત્રિમ ગુફા બનાવવામાં આવી છે. એને પણ ફૂલો અને ફળોથી શણગારવામાં આવી છે.

મેં દબાણ અને અસહનતાઓનો સામનો કરતાં શીખી લીધું છે: વિકેટકીપર-બેટ્સમેન સંજુ સેમસન

હેદરાબાદ: ભારતીય વિકેટકીપર બેટ્સમેન સંજુ સેમસને કહ્યું હતું કે તેણે ટોચના સ્તરના ક્રિકેટમાં દબાણ અને નિષ્ફળતાઓ સાથે જીવવાનું શીખી લીધું છે અને તેણે ટીમ મેનેજમેન્ટનો પણ આભાર માન્યો હતો જેણે તેને મુશ્કેલ પરિસ્થિતિઓને પાર કરવામાં મદદ કરી અને તેને પોતાને સાબિત કરવાની બીજી તક આપી હતી.

સેમસને પોતાની ક્ષમતા સાથે સંપૂર્ણ ન્યાય કરીને શનિવારે બાંગ્લાદેશ સામે ટી-૨૦ આંતરરાષ્ટ્રીય ક્રિકેટમાં પોતાની પ્રથમ સદી ફટકારી હતી, પરંતુ તે પહેલા તેની સફર સારી રહી ન હતી. શ્રીલંકા સામેની બે મેચમાં તે પોતાનું ખાતું પણ ખોલાવી શક્યો ન હતો, જ્યારે બાંગ્લાદેશ સામેની પ્રથમ બે મેચમાં તેનું પ્રદર્શન પણ સારું રહ્યું ન હતું.

સેમસને મેચ બાદ પત્રકારોને કહ્યું હતું કે, શ્રીલંકા સામેની બે મેચમાં ખાતું ન ખોલ્યા બાદ મને આગામી શ્રેણીમાં તક મળવા અંગે થોડી શંકા હતી. પરંતુ તેઓએ (કોલિંગ સ્ટાફ અને કેપ્ટન) મારામાં વિશ્વાસ રાખ્યો હતો. તેઓ કહેતા રહ્યા કે તેઓ સમર્થન કરવાનું ચાલુ રાખશે.

તેણે કહ્યું હતું કે મને લાગે છે કે એક ભારતીય ક્રિકેટર તરીકે તમે દબાણ મુક્ત થઈ શકો નહીં. ખાસ કરીને આ ફોર્મેટમાં (ટી-૨૦). પરંતુ હું દબાણ અને નિષ્ફળતાઓનો સામનો કરવાનું શીખ્યો છું. મને લાગે છે કે આનો ઘણો શ્રેય ડેવિડ વોન, નેતુવ જુથ, કેપ્ટન અને કોચને જાય છે જેણે મને સતત સમર્થન આપ્યું હતું.

સેમસને કહ્યું હતું, આ પછી હું રાજસ્થાન રોયલ્સ એકઠાં ગયો અને ત્યાં નવા બોલરો સામે પ્રેક્ટિસ કરી હતી. મને લાગે છે કે હું આ શ્રેણીમાં અન્ય કોઈપણ શ્રેણી કરતાં ૧૦ ટકા વધુ તૈયાર છું.

વોશિંગ્ટન સુંદરે હાર્દિક પંડ્યા અને રિયાન પરાગને પછાડી જીત્યો 'ઇમ્પેક્ટ ફિલ્ડર'નો ઍવોર્ડ

હેદરાબાદ: ભારતના યુવા ઓલરાઉન્ડર વોશિંગ્ટન સુંદરે બાંગ્લાદેશ સામે તાજેતરમાં સમાપ્ત થયેલી ટી-૨૦ સિરીઝમાં તેની શાનદાર ક્રિડિંગ માટે ભારતીય ક્રિકેટ ટીમનો 'ઇમ્પેક્ટ ફિલ્ડર' ઍવોર્ડ જીત્યો હતો. વોશિંગ્ટને આ ઍવોર્ડની રેસમાં હાર્દિક પંડ્યા અને રિયાન પરાગને પાછળ છોડી દીધા છે.

ભારતના ક્રિડિંગ કોચ ટી દિલીપે વોશિંગ્ટનના ક્રિડિંગમાં તેના શાનદાર સુધારાની પ્રશંસા કરી અને કહ્યું કે ક્રિડિંગ કરતી વખતે તે એક અલગ પ્રકારના ખેલાડી જેવો દેખાતો હતો.

સંજુ સેમસનની શાનદાર સદીની મદદથી ભારતે શનિવારે અહીં રમાયેલી ત્રીજી મેચમાં બાંગ્લાદેશને ૧૩૩ રને હરાવીને ટી-૨૦ સિરીઝ ૩-૦થી જીતી લીધી હતી અને આ રીતે ટેસ્ટ અને ટી-૨૦ શ્રેણીમાં ૫-૦થી કલીન સ્વીપ કરી લીધું હતું. દિલીપના મતે આ ઍવોર્ડનો દાવેદાર હાર્દિક પંડ્યા હતો. ક્રિડિંગ કોચે મેદાન પરની તેમની ઊર્જાની સરખામણી 'ટોપ ગિયરમાં ફોર્મ્યુલા વન કાર' સાથે કરી હતી. મુશ્કેલ કેચ પણ ખૂબ જ સરળ બનાવવા માટે પરાગ બીજો દાવેદાર હતો.

પરંતુ વોશિંગ્ટને બાઉન્ડ્રી લાઇન પર શાનદાર ક્રિડિંગની મદદથી બંનેને પાછળ છોડી દીધા. તેણે શ્રેણીમાં ત્રણ કેચ લીધા અને પ્રતિ ઓવર માત્ર પાંચ રનના ઉત્તમ ઈકોનોમી રેટ સાથે બોલિંગ કરી હતી.

ઍવોર્ડ જીત્યા બાદ વોશિંગ્ટને કહ્યું હતું કે, "તે ખરેખર સામે ટકરારો."

ટી-૨૦માં ૫૦ વિકેટ ઝડપનાર સૌથી યુવા ભારતીય બોલર બન્યો રવિ બિશ્નોઈ

હેદરાબાદ: હેદરાબાદમાં રમાયેલી ત્રીજી ટી-૨૦ મેચમાં ભારતે બાંગ્લાદેશને ૧૩૩ રને હરાવ્યું હતું. સંજુ સેમસન અને સૂર્યકુમાર યાદવની શાનદાર ઈનિંગ્સ બાદ રવિ બિશ્નોઈએ પણ સત્કારની મચાવી હતી. તેણે ચાર ઓવરમાં ૩૦ રન આપીને ત્રણ વિકેટ લીધી હતી. બિશ્નોઈએ બાંગ્લાદેશના કેપ્ટન નાઝમુલ હુસૈન શાંતો, લિટન દાસ અને રિશાદ હુસૈનની વિકેટ લીધી હતી.

નાઝમુલે ૧૪ રન, લિટને ૨૫ બોલમાં ૪ રન કર્યા હતા. બિશ્નોઈએ રિશાદને ખાતું ખોલવા દીધું ન હતું. લિટનની વિકેટ સાથે જ બિશ્નોઈએ ટી-૨૦ આંતરરાષ્ટ્રીય ક્રિકેટમાં ૫૦ વિકેટ પૂરી કરી હતી. તે અર્ધશતાબ્દી સિંહ અને જરખીત બુમરાહને પાછળ છોડીને ૫૦ ટી-૨૦ આંતરરાષ્ટ્રીય વિકેટ લેનારો સૌથી યુવા ભારતીય બન્યો છે.

૨૦ દિવસની ઉંમરમાં સિદ્ધિ હાંસલ કરી હતી. મેચની દૃષ્ટિએ ૫૦ ટી-૨૦ ઈન્ટરનેશનલ વિકેટ પૂરી કરનાર અર્ધશતાબ્દી સાથે રવિ બિશ્નોઈ બીજો સૌથી ઝડપી બોલર છે. આ માટે રવિ અને અર્ધશતાબ્દી સંયુક્ત રીતે ૩૩-૩૩ મેચ લીધી છે. જ્યારે યુવેન્ડર યલ્ડે ૩૪ મેચ રમીને ૫૦ ટી-૨૦ આંતરરાષ્ટ્રીય વિકેટ પૂરી કરી હતી અને બુમરાહે ૪૧ મેચ રમીને ૫૦ ટી-૨૦ આંતરરાષ્ટ્રીય વિકેટ પૂરી કરી હતી.

સચિન તેંડુલકર બન્યા 'ક્રિકેટ ગુરુ'

ભારત જ નહીં હવે અમેરિકામાં યુવા ક્રિકેટરોને આપશે ટ્રેનિંગ

હ્યુસ્ટન (અમેરિકા): ભારતના દિગ્ગજ બેટ્સમેન સચિન તેંડુલકરે અમેરિકાના ટેક્સાસમાં નેશનલ ક્રિકેટ લીગ ફાઇનલ દરમિયાન ખાસ ક્રિકેટ ક્લિનિકમાં યુવા ક્રિકેટરોને ક્રિકેટના પાઠ ભણાવશે. આ ક્રિકેટ ક્લિનિક યુ.એસ.માં યુવા ક્રિકેટરોને પ્રેરણા આપવા અને રમતને પાયાના સ્તરે પ્રોત્સાહન આપવાના ઉદ્દેશ્ય સાથે યુનિવર્સિટી ઓફ ટેક્સાસ ખાતે યોજવામાં આવશે.

સચિન તેંડુલકરે કહ્યું હતું કે ક્રિકેટ મને ઘણું આપ્યું છે અને હવે તેને પાછું આપવાનો મારો વારો છે. હું આ યુવા ખેલાડીઓને મળીને અને તેમને બતાવવા માટે ઉત્સાહિત છું કે સખત મહેનત અને જુસ્સાથી કંઈપણ હાંસલ કરી શકાય છે.

નેશનલ ક્રિકેટ લીગના પ્રમુખ અરૂણ અગ્રવાલે તેંડુલકરની ભાગીદારીના મહત્વ વિશે કહ્યું હતું કે "તે ક્રિકેટ કરતાં પણ વધુ મહત્ત્વનું છે. તે અન્ય લોકોને તેમની આશાઓ અને સપના સંકાર કરવા માટે પ્રેરણા આપવા વિશે છે. સચિન જેવી વ્યક્તિ આ યુવા ખેલાડીઓને માર્ગદર્શન આપે છે તે ખૂબ જ અર્થપૂર્ણ છે."

સુનીલ ગાવસ્કર, વસીમ અકરમ અને સર વિવિયન રિચર્ડ્સ સહિત ઘણા દિગ્ગજ ક્રિકેટરો એનસીએલ સાથે જોડાયેલા છે. શાહિદ આફ્રિદી, સુરેશ રૈના, શાકિબ અલ હસન અને ક્રિસ લિન જેવા ખેલાડીઓએ પણ નેશનલ ક્રિકેટ લીગની આ ક્ષિત્રનમાં સેવા આપી હતી. નેશનલ ક્રિકેટ લીગને ઈન્ટરનેશનલ ક્રિકેટ કાઉન્સિલનું સમર્થન છે.

આઈપીએલ ૨૦૨૫ અગાઉ મુંબઈ ઇન્ડિયન્સનો મોટો નિર્ણય બાઉચરના બદલે શ્રીલંકાના જયવર્દને બનાવ્યો હેડ કોચ

મુંબઇ: ઇન્ડિયન પ્રિમિયર લીગ ૨૦૨૫ મેગા ઓક્શન પહેલા મુંબઈ ઇન્ડિયન્સના મોટા ફેરફાર કરવામાં આવ્યો છે. ફ્રેન્ચાઇઝીએ તેના મુખ્ય કોચ માર્ક બાઉચરને હટાવી દીધો છે. બાઉચરના સ્થાન પર શ્રીલંકાના પૂર્વ કેપ્ટન મહેલા જયવર્દને ફરી એકવાર મુખ્ય કોચની જવાબદારી સોંપી છે. મુંબઈ ઇન્ડિયન્સે રવિવારે ૧૩ ઓક્ટોબરે જયવર્દનેની વાપસીની જાહેરાત કરી હતી. જયવર્દને અગાઉ ૨૦૧૭ થી ૨૦૨૨ સુધી સતત ૬ સિઝન માટે મુંબઈ ઇન્ડિયન્સનો મુખ્ય કોચ હતો, પરંતુ છેલ્લી બે સિઝનથી તે ફ્રેન્ચાઇઝીના ગ્લોબલ હેડ ક્રિકેટની ભૂમિકા ભજવી રહ્યા હતા.

માર્ક બાઉચર ૨૦૨૩ અને ૨૦૨૪માં મુંબઈ ઇન્ડિયન્સના મુખ્ય કોચ હતા. પરંતુ હવે જયવર્દને તેનું સ્થાન લેશે. કોચ તરીકે જયવર્દનેનો રેકોર્ડ સારો છે. જયવર્દનેની હાજરીમાં મુંબઈએ ત્રણ ટાઇટલ જીત્યાં હતાં. ટીમે ૨૦૧૭, ૨૦૧૯ અને ૨૦૨૦માં આઈપીએલનું ટાઇટલ જીત્યું હતું. મુંબઈ અત્યાર સુધીમાં પાંચ વખત ટાઇટલ જીત્યું છે.

મુંબઈએ ૨૦૨૨માં જયવર્દનેને મહત્ત્વની જવાબદારી સોંપી હતી. તેમને ક્રિકેટના ગ્લોબલ હેડ બનાવવામાં આવ્યા હતા. આ સમયગાળા દરમિયાન તેણે વિમેન્સ પ્રિમિયર લીગમાં મુંબઈ ઇન્ડિયન્સને પણ મદદ કરી હતી.

મુંબઈએ ૨૦૨૩ની સિઝન પહેલા દક્ષિણ આફ્રિકાના દિગ્ગજ ખેલાડી માર્ક બાઉચરને ટીમના કોચ બનાવવામાં આવ્યા હતા. પરંતુ તેના કાર્યકાળ દરમિયાન ટીમનું પ્રદર્શન ખૂબ જ ખરાબ રહ્યું હતું. ખાસ કરીને છેલ્લી સિઝનમાં હાર્દિક પંડ્યાની વાપસી અને રોહિત શર્માને કેપ્ટન પદેથી હટાવવા પછી સર્જાયેલા વિવાદ સમગ્ર સિઝન દરમિયાન ફ્રેન્ચાઇઝીને ચર્ચામાં રાખી હતી. મેદાન પર ટીમના સતત ખરાબ પ્રદર્શનનું પરિણામ એ આવ્યું કે ટીમ પોર્ટન્ટ બેનલમાં છેલ્લા સ્થાને રહી હતી.

માત્ર જયવર્દને જ નહીં પરંતુ ટીમ ઇન્ડિયન્સના પૂર્વ બોલિંગ કોચ પારસ મહામ્બ્રે પણ ફ્રેન્ચાઇઝીમાં પરત ફર્યા છે. પારસ જે લગભગ અઢી વર્ષ સુધી ટીમ ઇન્ડિયન્સમાં રાહુલ દ્રવિડના કોલિંગ સ્ટાફનો ભાગ હતા. તે હવે વર્તમાન બોલિંગ કોચ લલિય મલિંગા સાથે મળીને કામ કરશે.

ઇમર્જિંગ એશિયા કપ માટે ભારતીય ટીમ જાહેર, તિલક વર્માને સોંપાઈ કેપ્ટનશિપ

નવી દિલ્હી: ભારતીય ક્રિકેટ કંટ્રોલ બોર્ડે આમાનમાં યોજનાર મેન્સ ટી-૨૦ ઇમર્જિંગ ટીમ એશિયા કપ માટે ઇન્ડિયા-એ ટીમની જાહેરાત કરી હતી. ટુર્નામેન્ટ ૧૮ ઓક્ટોબરથી શરૂ થશે જ્યારે ફાઇનલ ૨૭ ઓક્ટોબરે રમાશે. ટુર્નામેન્ટમાં ૮ ટીમો ભાગ લઈ રહી છે જેમાં યજમાન આમાનની સાથે ભારત, પાકિસ્તાન, શ્રીલંકા, બાંગ્લાદેશ અને અફઘાનિસ્તાનની ટીમો સામેલ છે. ભારતે ૧૫ સભ્યોની ટીમની જાહેરાત કરી હતી.

તિલક વર્માને ઇન્ડિયા-એ ટીમનો કેપ્ટન બનાવવામાં આવ્યો છે. યુવા સોપનર અભિષેક શર્માનો પણ સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે, જે બાંગ્લાદેશ સામેની ટી-૨૦ શ્રેણીમાં ફોર્મ સાથે સંવર્ધ કરતો જોવા મળ્યો હતો. અભિષેક શર્મા સતત બીજી વખત ઇમર્જિંગ એશિયા કપમાં રમશે. છેલ્લી વખત ભારત યશ ધુલની કેપ્ટનશિપમાં આ ટુર્નામેન્ટમાં રમ્યું હતું જ્યાં ફાઇનલમાં પાકિસ્તાન સામે હાર્યું હતું. આઈપીએલ ફ્રેન્ચાઇઝી લખનઉ

સુપર જાયન્ટ્સના બેટ્સમેન આયુષ બદોનીને પણ ટીમમાં સ્થાન મળ્યું છે, જ્યારે ચેન્ઈ સુપર ક્રિસ્ટનો

સ્ટાર ખેલાડી નિશાંત સંઘુ અને મુંબઈ ઇન્ડિયન્સનો બિગ હિટર નેહલ બહેરા સાથે રમનદીપ સિંહ પણ ઇન્ડિયા-એ ટીમમાં સામેલ છે. ઇમર્જિંગ એશિયા કપ ૨૦૨૪ માટે ભારતની ટીમ તિલક વર્મા (કેપ્ટન), અભિષેક શર્મા, આયુષ બદોની, નિશાંત સિંધુ, રમનદીપ સિંહ, અનુજ રાવત, પ્રભ સિમરન સિંહ, નેહલ બહેરા, અંશુલ કંબોજ, ઋત્વિક શોકીન, આકિષ ખાન, વૈભવ અરોરા, રસિખ સલામ, સાંઈ કિશોર, રાહુલ ચાહર. ■

ઇંગ્લેન્ડ સામેની બીજી અને ત્રીજી ટેસ્ટ મેચ: પાકિસ્તાનની ટીમ જાહેર, બાબર, શાહીન અને નસીમ શાહ બહાર

મુલતાન: પાકિસ્તાને ઈંગ્લેન્ડ સામે રમાનારી ટેસ્ટ શ્રેણીની બીજી અને ત્રીજી મેચ માટે ટીમની જાહેરાત કરી દીધી છે. શાન મસૂદની કેપ્ટનશિપવાળી ટીમમાં નવા ખેલાડીઓને સ્થાન મળ્યું છે. પાકિસ્તાન ક્રિકેટ બોર્ડે ખરાબ ફોર્મમાં રહેલા સ્ટાર બેટ્સમેન બાબર આઝમ, શાહીન આફ્રિદી, નસીમ શાહ અને સરફરાઝ અહેમદને ટીમમાંથી બહાર કરી દીધા છે. પીસીબીએ આ ચાર ખેલાડીઓને ટીમમાંથી બહાર કરી દીધા છે. સરફરાઝ મુખ્ય ટીમનો ભાગ નહોતો.

બાબર આઝમ

શાન મસૂદ

મુલતાનમાં રમાયેલી પ્રથમ મેચમાં પાકિસ્તાનને કારમી હારનો સામનો કરવો પડ્યો હતો. એવું માનવામાં આવતું હતું કે નવી પસંદગી સમિતિની સલાહ પર બાબરને પડતો મૂંઝવણમાં આવી શકે છે. મેહરાન મુમતાઝ, કામરાન ગુલામને પ્રથમ મેચમાં હાર બાદ શુક્રવારે લાહોરમાં સમિતિની બેઠક મળી હતી. હવે પાકિસ્તાન ક્રિકેટ બોર્ડે નિર્ણય લીધો છે અને બાબરને બીજી ટેસ્ટમાંથી બહાર કરી દીધો છે.

બાબર ઉપરાંત ફાસ્ટ બોલર શાહીન આફ્રિદી અને નસીમ શાહને પણ બહાર કરવામાં આવ્યા છે. શુક્રવાર બાદ શનિવારે મુલતાનમાં પસંદગી સમિતિની ફરી બેઠક થઈ જેમાં પીસીબી અધ્યક્ષ મોહસિન નકવી પણ હાજર રહ્યા હતા. આ ઉપરાંત ત્રણ વર્ષના કોન્ટ્રાક્ટ પર નિમાયેલા પાંચ મેન્ટર પણ આ બેઠકમાં હાજર રહ્યા હતા. પ્રથમ મેચમાં હાર બાદ પાકિસ્તાનના ટેસ્ટ કેપ્ટન શાન મસૂદે બાબરનું સમર્થન કર્યું હતું અને તેને પાકિસ્તાનનો સર્વશ્રેષ્ઠ બેટ્સમેન ગણાવ્યો હતો. મસૂદે કહ્યું હતું કે ખેલાડીઓને સમય આપવો જરૂરી છે.

સમાવેશ થાય છે. એવું માનવામાં આવે છે કે શુક્રવારે જોખાયેલી બેઠકમાં મસૂદ અને ગિલેસ્પી સામેલ નહોતાં. પસંદગીકારો શનિવારે કેપ્ટન અને કોચ તેમજ પીસીબી ક્યુરેટર ટોની હેમિંગને મળવા મુલતાન ગયા હતા. એવું માનવામાં આવે છે કે શનિવારે મળેલી બેઠકમાં કેટલાક મેન્ટર બાબરને ટીમમાં રાખવાની તરફેણમાં હતા પરંતુ બહુમતનો અભિપ્રાય તેમને ટીમમાંથી બહાર કરવાના પક્ષમાં હતો. ઈંગ્લેન્ડ સામેની બીજી અને ત્રીજી ટેસ્ટ માટે પાકિસ્તાનની ટીમ શાન મસૂદ (કેપ્ટન), સઉદ શકીલ (વાઈસ-કેપ્ટન), આમિર જમાલ, અબ્દુલ્લા શાફીક, હસીબુલ્લાહ (વિકેટકીપર), કામરાન ગુલામ, મેહરાન મુમતાઝ, મીર હુમઝા, મોહમ્મદ અલી, મોહમ્મદ હુરાએરા, મોહમ્મદ રિઝવાન (વિકેટકીપર), નોમાન અલી, સહમ અયુબ, સાજિદ ખાન, સલમાન અલી આગા અને ઝાહિદ મેહમૂદ. ■

ભારતે એશિયન ટેબલ ટેનિસ ચેમ્પિયનશિપમાં ત્રણ મેડલ જીત્યા

▶ મહિલા ડબલ્સમાં ઐતિહાસિક બ્રોન્ઝ મેડલ પણ સામેલ

અસ્તાના (કઝાકિસ્તાન): ભારતે રવિવારે અહીં એશિયન ટેબલ ટેનિસ ચેમ્પિયનશિપમાં મહિલા ડબલ્સમાં ઐતિહાસિક બ્રોન્ઝ સહિત ત્રણ મેડલ સાથે તેના અભિયાનનો અંત કર્યો હતો. ગયા વર્ષે એશિયન ગેમ્સમાં ચીનની વર્તમાન વિશ્વ ચેમ્પિયન જોડીને હરાવીને બ્રોન્ઝ મેડલ જીતનાર આલેક્સા મુખર્જી અને સુતીયા મુખર્જીની વિશ્વમાં ૧૫માં ક્રમાંકિત ભારતીય જોડી સેમિફાઇનલમાં જાપાનના મિવા હરિમોતો અને મિયુ કિહારા સામે ૩૦ મિનિટથી પણ ઓછા સમયમાં ૪-૧, ૯-૧૧, ૮-૧૧ થી હારી ગઈ હતી.

ભારતીય જોડીને બ્રોન્ઝ મેડલથી સંતોષ માનવો પડ્યો હતો પરંતુ આ પ્રથમ વખત છે જ્યારે ભારતે મહિલા ડબલ્સમાં મેડલ જીત્યો હોય. ભારતીય જોડીએ પ્રથમ સેટમાં ૩-૦થી હાર્યાં હતાં. કક્કરનો હોલકોંગના બાલવિન યાન સામે ૪-૧૧, ૪-૧૧, ૮-૧૧ થી હારી પરાજય થયો હતો.

જેનિક સિનર બન્યો શાંઘાઈ માસ્ટર્સ ચેમ્પિયન

શાંઘાઈ: ટોચના ક્રમાંકિત ટેનિસ ખેલાડી યાનિક સિનરે રવિવારે અહીં ૨૪ વખતના ગ્રાન્ડ સ્લેમ ચેમ્પિયન બનનારા નોવાક જોકોવિચને સીધા સેટમાં હરાવીને શાંઘાઈ માસ્ટર્સ ટેનિસ ટુર્નામેન્ટનું ટાઇટલ જીત્યું હતું. ઇટાલિયન ખેલાડીએ જોકોવિચને ૭-૬ (૪), ૬-૩થી હરાવ્યો હતો.

જોકોવિચ અહીં તેના ટૂર સ્તરના ૧૦૦મું ટાઇટલ જીતવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યો હતો. મેન્સ ટેનિસમાં માત્ર જમી કોનર્સ અને રોજર ફેડરર જ સદીના ટાઇટલનો આંકડો પાર કરી શક્યા છે. કોનર્સે ૧૦૯ જ્યારે ફેડરરે ૧૦૩ ટૂર લેવલ ટાઇટલ જીત્યા છે. મહિલાઓની યુગાન ઓપનની ફાઇનલમાં બીજા ક્રમાંકિત ખેલાડી આર્પના સબાલેકનો સામનો સાતમા ક્રમની ઝેંગ કિનવેન સામે થયો. સબાલેકના આ સીઝનમાં તેનું ચોથું ટાઇટલ જીતવાનો પ્રયાસ કરી રહી છે જેમાં તેણે ઓસ્ટ્રેલિયન ઓપન અને યુએસ ઓપન ગ્રાન્ડ સ્લેમ પણ જીત્યા છે. ■

રાજકોટમાં વિવિધ ૯ સ્થળોએ રાષ્ટ્રીય સ્વયંસેવક સંઘ (આરએસએસ) દ્વારા વિજયાદશમી ઉત્સવની ઉજવણી કરવામાં આવી હતી. જેમાં સ્વયંસેવકો દ્વારા લાઠીદાવ સહિતનાં કૌશલ્યનું પ્રદર્શન કરવામાં આવ્યું હતું. (તસવીર- પ્રવિણ સેઠાણી રાજકોટ)

રાજકોટમાં ૧૫૦૦ આદીરાણીઓ સોનાના આભૂષણો સાથે ગરબે ધૂમી

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: રાજકોટમાં આહીર સમાજ દ્વારા એક દિવસીય નવરાત્રિ મહોત્સવનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જે દરમિયાન વરસાદ વરસ્યો હતો. જો કે વરસાદ વરસાદમાં પણ સમાજના ભાઈઓ અને બહેનો દ્વારા ગરબા રમવામાં આવ્યા હતા. પરંપરાગત પરંપરાઓમાં

સમાજના ભાઈઓ અને બહેનોએ ગરબાની રમઝટ બોલાવી હતી. આહીર સમાજની બહેનોની ઓળખ તેમના દ્વારા પરંપરાઓમાં આવતા ધરણાં હોય છે. એક દિવસીય નવરાત્રિ મહોત્સવમાં પણ આહીર સમાજની બહેનો સોનાના ધરણાં પહેરીને આવી હતી. આહીર સમાજની ૧૫૦૦ બહેનો

૧૫૦૦૦ તોલા સોનાના ધરણાં પહેરી પરંપરાગત પરંપરાઓ સાથે ગરબે ધૂમી હતી. કેડ સુધીના હારથી તો ગ્રાઉન્ડ પણ ગોલ્ડન બની ગયું હતું. આહીરાણીઓએ પરંપરાગત ૧૫૦૦ તોલા એટલે ૧૫૦ કિલો સોનું ધ્યા. જો તેનો તોલાનો ભાવ ૭૫૦૦૦ હજાર ગણીએ તો અંદાજે ૧૧૨ કરોડ કિંમત થાય છે.

જામનગરમાં ફૂડ વિભાગના ૨૭૫ સ્થળે દરોડા

અખાધ તેલનો જથ્થો નાશ કરાયો

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: દિવાળી પર્વ નજીક આવી રહ્યો છે ત્યારે જામનગરમાં મીઠાઈ ફરસાણની દુકાનમાં પણ ચેકિંગની કાર્યવાહી હાથ ધરવામાં આવી હતું અને મીઠાઈની ફરસાણની દુકાનમાંથી ૮૦ કિલો બળેલા તેલનું સ્થળ પર જ નાશ કરવામાં આવ્યો હતો. તેમ જ દિવસમાં ૮૦ જથ્થાએથી વસ્તુઓના સેમ્પલ લઈ લેખમાં મોકલવામાં આવ્યા હતા અને ૨૦૫ સ્થળે ફરતી લેબોરેટરી દ્વારા તેલમાં ટીપીસીની માત્રાનું ચેકિંગ કરવામાં આવ્યું હતું, જેમાં ૮૦ કિલો અખાધ તેલનો જથ્થો નાશ કરવામાં આવ્યો હતો.

મહાનગરપાલિકાની ફૂડ સેફ્ટીના અધિકારીઓ દ્વારા સેક્શન રોડ ઉપર માઈ મિલ્ક તથા પેલેસ રોડ ઉપરની મોમાઈડેરી સહિત કુલ ૧૨ સ્થળેથી દૂધના નમૂના લેવામાં આવ્યા હતા તેમ જ માવાની મીઠાઈની ડ્રાઈવમાં પણ એમપી શાઉ ઉધોગ નગરમાં શિવ શક્તિ ડેરી અને સ્વીટના તથા અંબિકા ડેરી પ્રોડક્ટસ સહિત ૧૨ સ્થળેથી મીઠો માવો અને બરફી મીઠાઈના સેમ્પલ લેવામાં આવ્યા હતા. ફૂડ સેફ્ટી વિભાગના અધિકારીઓએ પામોલીન તેલ તથા શ્રીજ્યોત બ્રાન્ડ અને હોમ બ્રાન્ડ વગેરે કુલ મળીને રૂપિયા ૨૩ હજારનો ૪૧ કિલો જથ્થો સેમ્પલ લઈને સીઝ કરવાની કાર્યવાહી હાથ ધરી હતી.

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: સુરતમાં રેલવે વિસ્તારમાં રહેતા તબીબ મિલકત ખરીદવા જતા ગડિયાઓની માયાજાળમાં ફસાઈ ગયા હતા. જેમાં ગડિયાઓએ તબીબનો એક બંગલો સહિત ૪.૯૫ કરોડની રકમ પડાવી લીધી હતી, જેના કારણે તબીબ મોહમ્મદ ઝાકીર ઝેયુબ મેમણે કાઈમ બ્રાંચમાં ફરિયાદ આપી હતી. જેના આધારે પોલીસે ત્રણ સામે ફરિયાદ નોંધી હતી અને જીએસટી કૌભાંડી સદામની ધરપકડ કરી હતી. ફરિયાદીએ આક્ષેપ કર્યો હતો કે, આરોપીના છાંયે ઉપર સુધી

હોવાથી પોલીસ ફરિયાદ પણ નહોતી લેતી. જેમ તેમ કરીને કાઈમ બ્રાન્સમાં ફરિયાદ નોંધાવી છે. આ મામલે મળતી વિગતો મુજબ, રેલવે ગોરોટ રોડ પર અમી રો હાઉસમાં ડો. મોહમ્મદ ઝાકીર ઝેયુબ મેમણના ઉ બંગલા છે, જેમાં બે બંગલા ભાડે આપેલા કરાવી હતી. ઝુબેર પીલાએ કોલેજમાં અભ્યાસ કરે છે. વર્ષ ૨૦૨૨ માં તબીબને તેના પરિચિતે કહ્યું કે, તમારા બન્ને દીકરા મેડિકલમાં અભ્યાસ કરે છે તો તમારે કોઈ સારી જગ્યા પર રેસિડન્સ સાથે દવાખાનું ચાલુ

કરી શકાય તેવી મિલકતની ખરીદી કરવી જોઈએ. આથી તેઓ પરિચિતને કહ્યું કે, કોઈ સારી જગ્યા હોય તો કહેજો. થોડા દિવસો પછી પરિચિતે રાણીતળાવાના અલીક ડેવલોપ નામથી જમીન લે-વેચનું કામ કરતા ઉમર મોહમ્મદ ઝુબેર પીલા સાથે ઓળખાણ કર્યું હતું. પછી ચીટર ઝુબેર પીલાએ રાણીતળાવામાં રોયલ રેસિડન્સી બિલ્ડિંગ તબીબને બતાવી હતી. જે તબીબને પસંદ આવી હતી. તબીબે માલિક સાથે મુલાકાત કરાવવાનું કહેતા ઝુબેર પીલાએ પોતે ભાગીદાર હોવાની વાત કરી પોતે

બાંધકામ કરાવે છે, એમ કહ્યું હતું. પછી રોયલ રેસિડન્સીની કિંમત ૬.૫૫ કરોડ કરોડમાં સોદો નક્કી થયો હતો. તબીબે આ બિલ્ડિંગ માટે પોતાની માલિકીનો એક બંગલો વેચાણ કરી અને બીજી રોકડની વ્યવસ્થા કરી આપવાનું નક્કી કર્યું હતું. પછી ચીટર ઝુબેર પીલાએ તબીબને કહ્યું કે, તમારા બંગલા માટે ગ્રાહક મળી ગયો છે જોકે રૂપિયા લઈને પણ મિલકતનો કબજો સોંપ્યો ન હતો. અંતે તબીબે છે તરફિડીનો ગુનો નોંધાવ્યો હતો.

રાજકોટમાં વધુ એક હીટ એન્ડ રનની ઘટના

વાહનચાલકે ટક્કર મારતા મોપેડસવાર યુવકનું મોત

અમદાવાદ: રાજકોટમાં વધુ એક હીટ એન્ડ રનની ઘટના બની હતી. કાગદડી પાસે મોપેડ પર જતા યુવાનને એક અજાણ્યા વાહનચાલકે અડકેટ લીધો હતો. આ અકસ્માતમાં ગંભીર ઇજાઓ થતાં મોપેડસવાર યુવકનું ઘટના સ્થળ પર જ મોત નીપજ્યું હતું, જ્યારે વાહનચાલક અકસ્માત સર્જી ફરાર થયો હતો. ઘટનાની જાણ થતાં સ્થાનિક પોલીસ ઘટના સ્થળે પહોંચી હતી અને મૃતદેહને પીએમ અર્થે મોકલી અજાણ્યા

વાહનચાલક વિરુદ્ધ ગુનો નોંધી આગળની કાર્યવાહી હાથ ધરી હતી. હીટ એન્ડ રનની ઘટના અંગે પ્રાપ્ત માહિતી મુજબ, કાગદડી વિસ્તાર પાસે મોપેડ પર જતા યુવાનને એક અજાણ્યા વાહનચાલકે જોરદાર ટક્કર મારી હતી. આ અકસ્માતમાં મોપેડસવાર યુવક હવામાં ફંગોળાઈને રોડ પર પટકાયો હતો. યુવકને માથાના ભાગે ગંભીર ઇજાઓ થતાં તેનું ઘટના સ્થળ પર જ મોત નીપજ્યું હતું. જોકે, અકસ્માત સજ્જન

અજાણ્યા વાહનચાલક ત્યાંથી ફરાર થઈ ગયો હતો, જ્યારે અન્ય કેટલાક વાહનો યુવકનાં મૃતદેહ પરથી પસાર થયા હતા. આ ગોઝારા અકસ્માતને પગલે લોકોની ભીડ ભેગી થઈ હતી અને સ્થાનિક પોલીસને જાણ કરતા ટીમ ત્યાં પહોંચી હતી. પોલીસે મૃતદેહને પીએમ અર્થે હોસ્પિટલ મોકલ્યો હતો. આ સાથે યુવકને માથાના ભાગે ગંભીર ઇજાઓ, વિરુદ્ધ ગુનો નોંધીને તેની શોધખોળ આદરી હતી.

સુરતમાં ગેસ્ટહાઉસ-સ્પાની આડમાં ચાલતા પાંચ ફૂટણખાનાનો પર્દાફાશ: ૧૩ મહિલા ઝડપાઈ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: સુરત રેલવે સ્ટેશન પાસે આવેલી ચાર ગેસ્ટહાઉસમાં ચાલતા ફૂટણખાનાનો પોલીસે પર્દાફાશ કર્યો હતો. આ સાથે જ વરાછામાં એક સ્પામાં ચાલતું ફૂટણખાનું પણ પકડાયું હતું. વર્ષોથી ગેસ્ટહાઉસની આડમાં ગોપનીયતા યલાવતા ઉદ્ય, પારસ, વિજય, સહયોગ ગેસ્ટહાઉસના માલિકો, સંચાલક, ગ્રાહકની ધરપકડ કરાઈ હતી. વરાછામાં સ્પામાં ચાલતા ફૂટણખાનાના સંચાલકની

ધરપકડ કરી હતી. આ પાંચ જથ્થાએથી પોલીસને ૧૩ મહિલા પણ મળી આવી હતી. શહેરના રેલવે સ્ટેશન વિસ્તારની હોટલ અને ગેસ્ટહાઉસમાં ફૂટણખાના ધમધમી રહ્યાં હોવાની વ્યાપક ફરિયાદોને પગલે કાઈમ બ્રાન્ચના એન્ટિ-હુમન ટ્રાફિક યુનિટે આ દિશામાં વર્કઆઉટ કર્યું હતું, જે અંતગત લંબે હુમુમન ગરનાળા પાસે આવેલા સહયોગ ગેસ્ટહાઉસ, ઉદય ગેસ્ટહાઉસ વિજય રેસ્ટહાઉસ અને

પારસ ગેસ્ટહાઉસમાં આ પ્રકારના ગોપનીયતા યાત્રી રહ્યા હોવાની બાતમી મળી હતી. જેથી પોલીસે લંબે હુમુમન ગરનાળા પારી સહયોગ ગેસ્ટ હાઉસમાં દરોડા પાડ્યા હતા. અહીં એક રૂમમાં એક પુરુષ અને મહિલા કડંગી હાલતમાં મળી આવ્યાં હતાં. રૂમમાં તલાશી લેતા ૧ મોબાઈલ, રોકડા રૂપિયા ૩૮૦૦ મળી કુલ રૂપિયા ૬૮૦૦નો મુદ્દામાલ કબજે લેવાયો હતો. ગેસ્ટહાઉસનો માલિક જહીર મોહમ્મદ

કરીમ મલેક પોતાના ગેસ્ટહાઉસમાં સંચાલક તરીકે અશરફ ઈકબાલ મલેકને રાખી સેક્સરેક્ટ યલાવતો હતો, પોલીસે સંચાલક અશરફ ઈકબાલ મલેક અને ગ્રાહક સૂરજ મહેશ રામ (રહે. હરિનગર, અંબી માર્કેટ, ઉપનાની અટક કરી ગેસ્ટહાઉસના માલિક જાહીર મલેક રહે રામપુરાને વોન્ટેડ જાહેર કર્યો હતો. આ મામલે મહિધરપુરા પોલીસમાં ઈમોરલ ટ્રાફિક પ્રિવેન્શન એક્ટ અન્વયે ગુનો નોંધાવાયો હતો.

કચ્છના ખારીના ચકચારી ખારી પ્રેમ પ્રકરણમાં પૂઢ્ઢના મોતનો થયો ખુલાસો

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) ભુજ: કચ્છના ખાવડાના ખારી ગામમાં કોઈ કાઈમ શ્રીલંકની વાર્તા જેવી ચકચારી અને રહસ્યમયી ઘટના પરથી આખરે પડદો ઉઠાડાયો હતો, જેમાં પ્રેમી યુગલે એક મેકને પામવા માટે ભુજના એક નિર્દોષ નિરાધાર વૃધ્ધની કરપીણ હત્યા કરી નાખી હતી, પ્રેમિકાના આપઘાતમાં ખપાવી દેવા માટે તેમના મૃતદેહને સળગાવી દેવાયો હોવાનો ચોક્કાવનારો ખુલાસો થયો હતો.

સમગ્ર કચ્છમાં ભારે ચકચાર જગાવનાર ખારી ગામના પ્રેમ પ્રકરણમાં આપઘાતના નાટક બાદ મૃત માની લેવાયેલી પરિણીતા જીવિત હોવાની સાથે સમગ્ર રહસ્યમય બનાવ હત્યામાં ફેરવાયો હતો અને ભુજમાંથી ઉઠાવી ફાંસો આપી મોતને ઘાટ ઉતાર્યા તે વૃદ્ધ માનકુવાના હોવાનું પોલીસ તપાસમાં ખુલાસો થયો હતો. પોલીસે આરોપી યુગલની અટકાયત કરી લીધી હતી અને કોર્ટમાં રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા. આ ઘટના અંગે મળતી વિગતો મુજબ, ગત ૬ ઓક્ટોબરના પ્રકાશમાં આવેલા ખારી ગામના પ્રેમ પ્રકરણના રહસ્યમય બનાવનો માત્ર છ દિવસમાં પાવડા પોલીસે ભેદ ઉઠાવી આરોપી પ્રેમી અનીલ ગોપાલ ગાગલ અને તેની પ્રેમિકા રામીબેન કાના ચાડ વિરુદ્ધ હત્યા,

અપહરણ અને ગુનાહિત કાવતરું રચવાનો ગુનો દાખલ કર્યો હતો. બનાવની શરૂઆતથી જ અનેક તર્કવિતર્ક સર્જયા હતા. આ ઘટનામાં ખરેખર કોનો મૃતદેહ સળગાવવામાં આવ્યો તે યક્ષ પ્રશ્ન હતો. પોલીસે આરોપીઓની પૂછપરછ કરી ઝીણવટ ભરી તપાસ આદરી હતી. જેમાં મૃતક માનકુવાના ૭૨ વર્ષીય ભરતભાઈ પ્રતાપસિંઘ ગાંધી(ભાટિયા) હોવાનું બહાર આવ્યું હતું અને ગણેશનગરમાં રહેતા નરેશભાઈ ગાંધીએ પણ પોલીસે જાહેર કરેલો રેકૅચ પોતાના ભાઈનો હોવાનું જણાવ્યું હતું. શનિવારે ખાવડા પોલીસ મથકના હેડ કોન્સ્ટેબલ માલદેભાઈ હમીરભાઈ સોલંકીની ફરિયાદને આધારે બન્ને આરોપી અટકાયત કરી હતી.

કંડલામાં નાસ્તો લેવા નીકળેલા ચાર વર્ષના માસૂમ બાળકનું ટ્રેઇલર હડકેટે અકાળે મોત

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) ભુજ: તહેવારોમાં ચાલી રહેલા સપરમા દિવસો દરમિયાન બંદરીયા કંડલા ખાતે માર્ગ ઓળંગી રહેલા દિલીપ રંજન ઉર્ફે રંજન કોડા નામના ૪ વર્ષના માસૂમ બાળકને કાળ બનીને આવી ચઢેલા ટ્રેઇલરે હડકેટમાં લેતાં આ માસૂમ બાળકનું મોત થતાં પંચકમાં અરેરાટી સાથે ગમગીની પ્રસરી છે. મરીન પોલીસના જણાવ્યા અનુસાર, આશા વે-બ્રિજ પાસે રહી મજૂરીકામ કરનારો રંજન વીરેન્દ્ર કોડા ગત સાંજે કામ કરી રહ્યો હતો એ દરમિયાન આ શ્રમિકનો બીજા નંબરનો પુત્ર દિલીપ વેકરનું પડીકું લેવા માર્ગ ઓળંગી રહ્યો હતો ત્યારે પૂરઝડપે આવેલાં ટ્રેઇલર (જી.જી.૩૯ ટી.૨૦૫૫) એ દિલીપને હડકેટમાં લેતાં તેને ગંભીર ઇજાઓ પહોંચી હતી અને સારવાર મળે તે પહેલાં માસૂમે છેલ્લા શ્વાસ લીધા હતા. પોલીસે બાળકનો જીવ લઈ, વાહન સમેત નાસી છૂટેલા ભારે વાહનના ચાલક વિરુદ્ધ ગુનો નોંધી આગળની કાર્યવાહી હાથ ધરી છે.

ભાવનગર નજીક લકઝરી બસમાં ચડવા જતા આઘેડનું મોત

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) ભાવનગર: બસમાં ચડવા જતાં મુસાફરનું ખાનગી ટ્રાવેલ્સ તળે કચડાઇ જતાં આઘેડનું મોત નિપજ્યું હતું. ભાવનગર - અમદાવાદ શોર્ટ રૂટ ઉપર મોડી રાત્રીના ધરતી હોટલ પાસે આ ઘટના સર્જઈ હતી. પ્રામ થતી માહિતી મુજબ ભાવનગર - સુરત વચ્ચે ચાલતી માટ્ટી ટ્રાવેલ્સ રાત્રે ભાવનગરથી સુરત ખાતે જવા નિકળી હતા તે વેળાએ બસના ડ્રાઇવરે ભાવનગર- અમદાવાદ શોર્ટ રૂટ ઉપર આવેલ ધરતી હોટલમાં હોલ્ટ કરાવ્યો હતો તે વેળાએ બસમાં સવાર હિંમતભાઇ ગણેશભાઇ બસમાંથી બાધક્રમ જવા નીચે ઊતર્યા હતા ત્યાર બાદ હોલ્ટ પૂરો થતાં માટ્ટી ટ્રાવેલ્સના ડ્રાઇવરે બસ શરૂ કરી હતી તે વેળાએ હિંમતભાઇ ગણેશભાઇ બસમાં ચડવા જતાં ડ્રાઇવરે બસ ચલાવતા હિંમતભાઇનો પગ લપસી ગયો હતો અને આગળના ટાયરમાં કચડાઇ ગયા હતાં.ગંભીર હાલતે ભાવનગરની સર. ટી. હોસ્પિટલ ખાતે ખસેડાયા હતા જ્યાં તેમનું મોત નિપજ્યું હતું.

નભોમંડળમાં સુચીશાન-એટલાસ નામના ધૂમકેતુના દર્શનનો રોમાંચ

છેક દિવાળી સુધી જોઈ શકાશે

ભુજ: દીપોત્સવી પર્વ માટે નભોમંડળ જાણે અત્યારથી જ શુંગાર સજ્જ રહ્યો હોય તેમ અત્યંત દુર્લભ એવા સુચીશાન-એટલાસ નામનો ધૂમકેતુ સમગ્ર ઉત્તર ગોળાર્ધ તેમજ દક્ષિણ ગોળાર્ધની સાથે-સાથે ગુજરાતના આકાશમાં પણ દેખાઈ રહ્યો છે અને હજુ તેને થોડા દિવસો સુધી જોવાનો મોકો મળી શકશે. આ ધૂમકેતુ નરી ઓંખે જોઈ શકાય છે અને તેને જોવા બાયનોક્યુલર્સ કે ટેલિસ્કોપની જરૂરત નથી. વિજયાદશમીના દિવસે એટલે કે, ૧૨મી ઓક્ટોબર ૨૦૨૪ના રોજ તે +૨ મેગ્નિટ્યૂડની સાથે તે સૌથી વધુ ઝળહળતો જોવા મળ્યો હતો. આ ધૂમકેતુ પશ્ચિમ આકાશમાં ક્ષિતિજની સહેજ ઉપર સૂર્યોદય પહેલાંની ૪૫ મિનિટ બાદ જોવા મળી રહ્યો છે. આ ધૂમકેતુ ગયા વર્ષે ચીન ખાતેની 'પલ્ક મીઝાન્ટેન' નામની નજીક છે ત્યારે આ પ્રકારનો અવલોકક નજારો જોવા ખગોળ રસિકોમાં ભારે ઉત્સાહ જોવા મળી રહ્યો છે.

એક ખગોળ પ્રયોગશાળા દ્વારા શોધી કઢાયો હતો અને તે એકવખત જોવા મળ્યા બાદ તે બીજી વાર જોવાનો લહાવો આગામી ૮૦૦૦૦ વર્ષ સુધી મળશે નહિ તેથી આ ધૂમકેતુને જોવો એ જિંદગીભરનો લહાવો બની રહેશે. આ ધૂમકેતુની શોધમાં દક્ષિણ આફ્રિકા દ્વારા પણ નોંધપત્ર યોગદાન અપાયું છે. આવી ઘટના ૮૦૦૦૦ વર્ષ બાદ બની રહી છે. આ ધૂમકેતુ નાના ફીણનાં ગોટા જેવો લાગે છે અને તેને પૂંછડી પણ છે. દીપોત્સવી પર્વ જયારે નજીક છે ત્યારે આ પ્રકારનો અવલોકક નજારો જોવા ખગોળ રસિકોમાં ભારે ઉત્સાહ જોવા મળી રહ્યો છે.